

Hibulu Ketiso tapake pa:ta: tapaeyeke wapee

Koda:na: pita: ipika: Eiyeye pa:ta: yama: la ka:la:eki

¹ Mo hande ambi sanake sanake aneketa: Koda:ma: hoto eleke elekema: make mandane hau manuma: make ipika: pita: mo potopede haliweki pa:ta: yama: nika: apa:na: atekena: ateketonu pa:ta: la hala:tiki pu hayekeme. ² Kutu pieke pateta: pa ame do wetepe naneta: Koda:ma: ipika: Eiyeye pa:ta: yama: ipika: pi niki pa:ta: la kina: la:la:me. Kutaata: Koda:ma: koto Eiyekena: kikima:ta: do kenke ya yaapona: ula: alemanu paeyao wepia wina: laa ipikana:ma: mo paelo pa:la: naneta: ala:ta: ala:ta: paeyao kilu tombuao haena: Koda:ma: ipiki mea hayekeme. ³ Ipikita: Koda:na: paa tieke nikina: paa peaasa: hali hata: make Koda:ma: handeke kone make hata: ipika: wele wotu piki pima: do kenke ya paeyao miniliao hala:me.

Koda:na: Eiyekena: hau tieke

⁴ Koda:na: Eiyeye ipika: bikita: mo enisolo tonuna: biki lombei piki biki mieke tupa: ipiki make mo enisolo tonu lombei pao hayekeme. ⁵ Amba: Koda:ma: leeke pita: dupae Neketa: ya wekie. I ameta: naka: Apa: halome leekeme.

Kutupa pa yaapo pao pima: make alota:

I ma: ipika: Apa: hano ipikita: ya weki halieke leeke pita: mo enisolomanu ma:nda: pa:ta: leeke yeke yekea. Dia:me. ⁶ Kotoeki na piekepate ipika: mupeke weki do kenkena: tapaalo pieke ekina:ta: pi dupa leekeme. Mo Koda:na: enisolo tonu paeyaoma:ta: mo Weki pa:ta: panda: puniaaso ipika: biki yeiya: lalimikie

leeke pateta: ⁷ mo enisolo tapake ikina:ta: pi dupa leekeme.

Koda:ma: ipika: enisolo tonuta: mo po tupa: wepiaata: ipika: e pokaasa: tapake tonu ti uleke tupa: mea haena: la:la:me leekeme.

⁸ Kutupa Koda:ma: ipika: Eiyekena:ta: dupa leekeme.

O Koda: naka: kilu tombuao halo pele ekita: na paeke pa u halieke.

Naka: tikitiki piki hauma:ta: naka: wanda:hali epeke tupa: handeteke hao haleme.

⁹ Nakana:ma:ta: epeke hau pa:ta:ta: puki wopu pelepate hoke hau pa:ta:ta: honditi wopu peleme.

Koto ekima:ta: Koda: naka: Koda: hata: neke mea mo naka: yankeke tonu lombei piki some halena: tombo kitolo hata: ta:na: peaasa: honku naka: kitawaya:me leekeme.

¹⁰ Kutaa Koda:ma: paa pi ma:nda:ma: make alota: Tekehalio. Mo hande panake kini pu miki ale pa:ta:ta: nakana:ma: mo hande yu paeyao wepitolo hata: naka: kikima: mo ya nane ula: alemanu paeyao make wepeme.

¹¹ Koto alemanu paeyaota: pa alu pulu pa:la:pate neketa: pa hao halipikie.

Kutu pulu pelepate mo ale manuta: dau sinkipa: pa pa pu pula: tupa: sinkipa: pa pa pu pelieke.

¹² Nakana:ma: ikita: mo hande daumanu panka: pita:la: tupa: panka: pilipikie.

Kutupa nakana:ma: mo ale manuta: wanda:halima: ika: dau topo piteleme tupa: ma:nda:na: topo pilipikie.

Koto ale manuta: kutu pulu pa:la:pate neketa: topu ma:nda: na pu make naka: da:ta:la:eki na paeyo piki pa hao halipikie leekeme.

¹³ Koda:ma: leeke pi ma:nda:ta: dupa

Naka: a:nda: tunkiliki tapaketa: naka: anke oto pa:ta:
 haena: laano neketa: ya popeke kiki nanema:
 hando pitie leekeme.

Koto pita: mo hande enisolomanu ma:nda: pa:ta: leeke
 yeke yeke. Dia:me.

¹⁴ Mo enisolo paeyaota: Koda:na: deto hala:eki mulu
 peleme wanda:halina: pa:ta:la:la: temokomanu na hale-
 meke yeke.

2

*Koda:ma: niki pa:ta:la: mea deto hala:eki ka:la: ekita: ota:
 hau tieke*

¹ Koto ekina:ta: niki ipilipa lopa mo opuma: ota: pimanu
 mina:pa:lao puaama:na:ma: koto pita: hone ota: wopu wia
 miniki hamana: pea:peke alee. ² Mo enisolo haliwekima:
 nika: apa:na: atekena: ateketonu pa:ta: la halemeke pi
 manuta: ota: pi yeekeme. Kutupa ma:nda: epima: koto
 pi opua na hao o homu pea na hao pieke some hayeke
 handaata: kota: ipika: mieke yenkita: ipika: pu hayeke hau
 ana: piki yenki mea:tiki pimikime. ³ Kutu pimiki ekina:ta:
 pa niki make mo Koda:ma: niki pa:ta: lolo ka:la: da:ta:la:eki
 tiekena: hone wopu na uma:ka:na:ta: kota: ekipa mo niki
 pa:ta: kulu pa:la: hoke yenki wenduluma:pe. Tekehalima:
 kone do ka:la: da:ta:la:eki peneme yaeyekeme. Koto ekita:
 mo amba: ipikana:ma: leeke pi opimiki wanda:halima: do
 pita: ota: la:la: pie laa niki pa:ta: wopu la kimime. ⁴ Kutaa
 make koto ikana:ma: la kimi pi manuta: ota: pie hone
 wiomono yeketa: Koda:ma: na handeke haumanu make
 ta:ta: piki haumanu make piekeme. Kutupa make ipika:
 hone pieke ekina: mo Holi Sipitidina: peaasa: haumanu pa
 hameke haka:ta:pao telipatiki pu hayekeme.

*Nikana:ma: da:ta:la:eki miomono yeke nika: you hala: halita:
 hala:me*

⁵ Do ipilieke lo haloma: kenke panakeeki handeteke haena:ta: Koda:ma: enisolomanu na mea haena: la:la:me.

⁶ Koto hau na piekepateta: mo hande Baibolo tukiki pa:ta: wape pa:la: wape ma:nda:na: la:la: pita: dupae

Koda:o. Nakana:ma: hone witolota: halita: aleke ya:ka:ta:pe.

Ipiki pa:ta: a:ta:ma: homa handeteke halena:ta: ipikita: eki pa:la:pe.

⁷ Nakana:ma: hali wepitolo hata: mo hande enisolo oto pa:ta: hosiki haena: wepia haena: leke yekepate

paa wetepena:ta: yeiia: laasa:eki tieke pita: paa peaasa:eki tieke yaapo ipiki pa:ta: dopuaeyekeme.

⁸ Kutupa ipikana:ma: ala:ta: ala:ta: paeyao handeteke haena: leme la:la:me.

Koda:ma: halima:ta: paeyao handeteke haena: wepiekeme mo Baiboloma: la:la: ekita: ota: ala:ta: ala:ta: paeyao

tapao pa:ta: ala:me. Koto ekita: ota: peneme ya:la:me. Koto ala:pate pa ameta: halima: mo ala:ta: ala:ta: paeyao

handeteke hala:me ekita: na handoloma:me. ⁹ Pate pa Yesu handoloma:me. Ipikana:ma: Koda:na: a:ta:ma: homa

tamba: mina:la:eki pa:ta: yama: wanda:halina: anketeki mea homaena: Koda:ma: ipiki enisolo manuna: oto nane

hosiki haena: leekeme. Pate ameta: nika:na: tanda tieke mea homeeke yekema: koto ekima:ta: Koda:ma: mo yeiia:

laasa:eki tieke pita: paa peaasa:eki tieke yaapo ipiki pa:ta: dopuaeyeke ekita: handoloma:me.

¹⁰ Mo ala:ta: ala:ta: paeyao wepia wina: laa epeke handeteke hala: Koda:ma: wekiwandiki eleke eleke ipika: hepeni

kenke seliapo nane haena: yeke ika: deto hala:eki meaya: hali Yesu pa:ta: tanda tieke haleeke ekima: Koda:ma:

ipikita: ota: ika: titina: hali haena: leeke ekita: ota: epeke hau epeke piekeme. ¹¹ Mo wanda:hali yako pea

haena: epeaasa: hali make mo epeaaleke yako pea haleme

wanda:hali iki paeyaona: Apa:ta: homeke homeke hala:me. Yesuma: koto ekina:ta: koto wanda:hali pa:ta: kame tonue loluekema: yaala: na homeke lo hala:me. ¹² Ipikana:ma: Koda: pa:ta: alo alota:

Mo nakana:ma: pieki paeyaota: ya kame tonu pa:ta: la halueke.

Naka: bikita: ika: mombilimi alena:ta: Ima: yeiya: lawaalueke leekeme.

¹³ Paa pi ma:nda: make alota:

Ita: Koda: pa:ta: ti lao halueke laa

paa make alota:

Ita: mo hande Koda:ma: kia: weki wandiki tonu ameḷe do a:pa halo handa:e leekeme.

Yesu ota: hali hayekeeki

¹⁴ Ipikana:ma: Mo wekiwandikie lea: wanda:halita: kenke loke hake wanda:hali haemeke yeke handaata: ipiki make ika: loke mea kenke hali leke hayekeme. Koto loke mea ipika: homeeke ekima:ta: mo hande homa:la: ekina: wele handeteke hala: hali Sadani bepolaluekema: yeke piekeme. ¹⁵ Koto pa:la: ekima:ta: mo homa:la:eki pa:ta: paala:ma: homoloma: ekima: nate paeyao niki tonkao hala: hauta: Yesu ipika: homa:la: ekima: ka:la:pa: tapaala:me. ¹⁶ Kutu pieke ekita: enisolo tonu tamba: muluekema: yeke na piekepate mo Baiboloma: alota:

Ipikana:ma: Eipoloha:ma:na: tapake wekiwandiki tamba: muluekema: piekeme la:la:me.

¹⁷ Koto hau puluekema:ta: ipikana:ma: mo ipika: hau paeyaoma:ta: ota: ipika: hameke tonu leke hayekeme. Iki pa:ta: a:ta:ma: homolo hata: pea:peke hau ma:nda: na mina:pa:lake Koda: pa:ta: ika: yeni peao hala: hali haluekema: kutu piekeme. Wanda:hali ika: hoke haumanu paeyawaena: Yesuma: hambaasota: kutu piekeme. ¹⁸ Koto ekina: ipiki make mo la handa:la:eki

manuna: ka:nda:manu mu hayeke handaata: ame make mo la handa:la:eki manuma: ma:nda: epi pa:ta: opolo epea:ka:na:ta: ipikana:ma: iki ai tamba: mea:peke ya:la:me.

3

Yesuta: Mosesi lombei piki hali hala:eki

¹ Koda:ma: wi la: mea haena: la:la: ya Ketiso kame tonuo nika: hone tu lao haloma: ekina: yeni peao hala: You hali pita: Koda:ma: tapaeyeke hali Yesu peneme yaaso hata:ta: ipiki pa:ta: hone wopu u hapa:peke. ² Hande Mosesima: Koda:na: wanda:hali tukiki pa:ta: e paeyao ma:nda: na mina:pa:lake hata: pa ota: epeke e pokaeyeke tupa: Yesu ipikana:ma: make ipika: maleke lila: Koda:na: e pokaaluekema: pea:peke yeke ekita: ma:nda: ota: na mina:pa:lake paeyao ota: epeke tupa: kone pokaeyekeme. ³ Da seliapo homeke ma:nda: a:elia:eki handolo hata: wanda:halima: da seliapoe laa hotu halo pelemepate pa mo da a:elia: halina: biki homeke epeke da a:ela: halie laa ipika: biki homeke kende wilieke. Mo da a:eta:la: halina: biki kende wilie tupa:ta: Yesuna: bikima: Mosesina: biki ota: lombei piki biki tieke wina: la:la:me. ⁴ Da paeyaota: halima: kone a:eta:la:pate pa mo ala:ta: ala:ta: paeya tapaona: wepia wina: la:la: someta: Koda: homeke hala:me. ⁵ Mosesima: e pokaasa: hali hata: Koda:na: wanda:hali tukiki pa:ta: e epeke tupa: pokaeyekeme. Kutu pitolo hata:ta: ipikana:ma: mo Koda:ma: wetepe lapeke yeke pi manuta: iki pa:ta: la haleekeme. ⁶ Mosesita: pa e pokaasa: hali homeke hayekepate Ketisota: Koda:na: eiyeye yaalo hata: Koda:na: wanda:hali ota: epeke tupa: handeteke hala:me. Koto handeteke hala: wanda:halita: nokie. Nikana:ma: a:nda: nika: Tekehalima: ota: pealieke hone wita:la:eki pita: aela: baasa: hau yaapo a:nda: ota: wopu miniki haoma:ka:na: alome.

Koda:ma:ta: wanda:halina: hoto pitulu pa:la: nate wina: la:la:eki

⁷ Koto pa:la: ekina: mo Holi Sipitidima: kinki pitolo hata: alota:

Ame do natena: Koda:na: pi hola:make opimika:na:ta:

⁸ kota: mo hande ika: apa:na: atekena: atekena: puki taka:laaso hata: Koda:na: pi na opiki nono pimiki tupa: ikana:ma: make pi na opiki nono na pea:pa:peke.

Mo wanda:halima: hande hapu hayeke alena: haemeke dina:ta: koto alo hau manuma: Koda:ma: pilia: hau handuluekema: makea handemekeme.

⁹ Koda:ma: alota: Ima: bapi paeyao hali tieke yaapona: iki pa:ta: pua: hau tieke tieketa: pa mo handolo hata: kone ikana:ma: I paa makea handemekeme leekeme.

¹⁰ Kutu pimi ekina: mo wanda:hali pa:ta: Ima: mineke pankolo hata: alota:

Do wanda:halima: hoto paeyao I kiaaso ya pi ulu ekimanu kiao na opu halememe. ¹¹ Koto pimi ekina: Ima: iki pa:ta: mineke tieke pankolo ota: topo pia:peke na yeke pi tieke la: witolo alota:

Koto wanda:hali hoto pitina: halueke laa pi la: ulu kenke pa:ta:ta: ota: na pelimikie laa pi la: uluma: loa:me leekeme.

¹² Aiyo. Kame tonuo. Iki ma:nda: mo deto hala: Koda: mina:pa:la:lukekema: hoke hone na tulaasa: hoke hone wiaama:na: ota: wopu handeteke hapa:peke. ¹³ Koto hau na pikita: mo hoke hauma: iki makeao haama:na: laa ika: puki taka:lawaama:na: nate paeyao ika: ika: kone epeke pi manuma: tikitiki ya alualu pu hapa:peke. Mo Baiboloma: Ame do natee la:la: pita: niki pa:ta: waleke kitolo aleketa: kota: koto ala: hau pu hamana:e. ¹⁴ Mo hande nika: titina: hone ti laoma: ekita: na mina:pa:lake

homolo kia:naluekema: honkopu hao hata: miniki hao hamana:e. Koto hau a:nda: puma:ka:na:ta: kota: nikita: ota: Ketiso ameḷe apa:tao tunaa haloma:me.

¹⁵ Hande kinki pitolo ala: pita: niki pa:ta: ipulu ipulu hata: alota: dupae

Ame Koda:na: pi hoḷa:make opimika:na:ta: kota: mo hande ika: apa:na: atekena: atekema: puki taka:laaso hata: Koda:na: pi na opiki nono pimiki tupa: ikana:ma: make pi na opiki nono na pea:pa:peke la:la:me.

¹⁶ Mo Koda:na: pi hoḷa:make opitolo hata: kone kiaemeke wanda:halita: epi ameda yekea. Ikita: mo hande Mosesima: Idiepi kenke mina:pa:lao hatuku peeke wanda:hali paeyao dia:yeke yekea. ¹⁷ Bapi hali tieke yaapo tukiki pa:ta:ta: Koda:ma: epi ameda pa:ta: mineke panka:tiki pu hayekea. Mo hande hapu hayeke alena: hoke hau pea homo tandepemeke wanda:hali dia:yeke yekea. ¹⁸ Koda:ma: pi tieke la: witolo alota: Koto wanda:hali hoto pitina: halueke laa pi la: ulu kenke pa:ta:ta: ota: na pelimikie laa pi la: ulume leeke ekita: epina: leeke yekea. Mo hande ipika: pi kiaemeke wanda:hali pa:ta: leekeme. ¹⁹ Ika: hone na tulaemekeme. Ika: kutu pimiki ekima: kone mo hande hoto pitina: Koda:ma: halueke laa pi la: wieke kenke pa:ta: ota: pua:peke na yekeme. Koto ekita: do la kita:leke opitoloma:me.

4

¹ Mo hande Koda:ma: kulueke laa pi la: wieke hoto pita:peke ekita: ame make nikina: pa u pelia hala:me. Koto ekina: iki ma:nda:ma: koto pi la: wiekeeki wendiaama:na: kimelema: hao hapa:peke. ² Mo Pi Seliapota: ikana:ma: opimiki tupa: nikana:ma: make opu haoma:me. Ikana:ma: epeke opimikipate kone hone tulao na miniki haemeke ekima: mo pima:ta: iki tamba: mea:peke na yekeme.

³ Kutu piekepate ame nikita: hone tulao haloma: wanda:halima: mo hande Koda:ma: la: wiekeeki talo hata: hoto pita:peke laa leeke ekina: mu haloma:me. Amba: hande Koda:na: pima: la: wieke tupa: kone alota: Ima: iki pa:ta: mineke tieke pankolo ota: topo pia:peke na yeke pi tieke la: witolo alota:

Koto wanda:hali hoto pitina: halueke laa pi la: ulu kenke pa:ta:ta: ota: na pelimikie laa pi la: uluma: loa:me leekeme.

Koto leekepate Koda:ma: mo kenke wepia paeyao paeyeke hoki naneta: ipika: e ota: paeyekeme. ⁴ Mo Baibolo tukiki ma:nda: pa:ta:ta: mo watake hata: natena: pita: dupa la:la:me.

Mo watake hata: nateta: Koda:ma: ipika: e poko tunkula hoto pitiekeme la:la:me.

⁵ Do hande hoto pitina:e laa wapena: la:la: pi kone paa yaapo peao dupa la:la:me.

Koto wanda:hali hoto pitina: halueke laa pi la: ulu kenke pa:ta:ta: ota: na pelimikie laa pi la: uluma: loa:me la:la:me.

⁶ Mo Pi Seliapo titina: opimiki wanda:halima: ika: hone na tulaemeke ekima:ta: mo hande hoto pita:pekeeki na mimikime. Kutu pimikita: ameta: pa mandane wanda:halima: mo koto hoto pila:eki mia:peke ya:la:me.

⁷ Koto mia:pekeeki ota: peneme yaasa: ekita: Koda:ma: pa nate ma:nda: witolo alota: Ame koto natee leekeme. Do wapena: amba: loa: Baibolo pita: bapi wopu paeyeke hoki nane Deipidima: la:na: ipiki pa:ta: yama: leeke ekita: dupae Ame do natena: Koda:na: pi hola:make opimika:na:ta: puki taka:laaso hata: ipika: pi na opiki nono na pea:peke leekeme.

⁸ Diosuama: a:nda: amba: kone iki pa:ta: Koda:ma: la: wieke hoto pila: nate halea:ka:na: yoluta: kota: Koda:ma: paa nate ma:nda: ulumee pi na lolo pia:me. ⁹ Koto pa:la:

ekina:ta: Koda:ma: watake hata: natena: hoto pilieke tupa: pa niki Koda:na: wanda:halina: hoto pita:peke nateta: pa wia:ka:ta:me hone witoloma:me. ¹⁰ Epi amedama: Koda:ma: halueke laa la: wieke hoto pita:pekeeki a:nda: mia:ka:na:ta: kota: Koda:ma: ipika: e poko tunkula hoto pitieke tupa: koto halima: make ipika: e poko tunkula hoto pitilieke. ¹¹ Mo hande amba: haemeke wanda:halima: hone wopu na tulaemeke ekima: pu hoeyaemeke tupa: niki make kutu paama:na:ma: mo hoto pita:peke nate muluekema:ta: hone wopu wia pumana:e.

¹² Koda:na: pita: da:taa hata: e wopu poko hala:me. Mo pima:ta: hande kake yaapo hake bainasi kone lombei pea ne ne wopu hala:me. Kutupa mo pima:ta: wanda:hali ponda:pa: awa ika: temoko pita: hone teke yaapo tukikina: opolo pua tekili peao make ika: lokena: holiki kilikalu yaapo pa:nka:pa: lia tekili pea alu make pea:peke ya:la:me. Wanda:halina: honena: hone pa:la: ekimanu tikitiki yawao hala:me. ¹³ Koda:ma: na handena: yeke ala:ta: ma:nda: a:mbao panka: wia:peke na ya:la:me. Dia:me. Koda:ma: handa:leketa: ipika: leke popelekena:ta: mo wepia ula: ala:ta: ala:ta: paeyao ota: peneme yao lumbupa ula:me. Kutupa niki paeyaoma: nika: puma: hau manuta: ipiki pa:ta: ota: peneme yaalumeke.

Yesuta: nika: yeni peao hala: you hali tieke

¹⁴ Koto pa:leke handaata: mo nika: Yeni peao hala: You hali tieketa: Koda:na: eiyeke Yesuta: mo hepeni da tukiki pa:ta: ota: honda: pambeeke yeke handaata: kota: nikana:ma: make mo nika: hone tulaaloma:eki wopu handeteke hao hamana:e. ¹⁵ Nika: Yeni peao hala: You halima:ta: nika: honkopu na hake dete piki haumanu handaa a:ta:ma: na homolo pa:la: hali dia:me. Kotoeki na pikita: nika: Yeni peao hala: You halita: mo niki la

handa:peke ya:la: ekimanu paeyaoma: ipiki make la handetiki piekepate hoke hau homeke siki ma:nda: a:nda: ota: na piekeme. ¹⁶ Nika: ka:nda:ma: homa:la: nate-manu epea:ka:na: ipika: a:ta:ma: homa tamba: mina:la:eki kia:ka:na: muluekema: aela: bao hata: mo pa hameke a:ta:ma: homo hala: Koda: teke pa:ta: pomana:e.

5

¹ Hali homeke mo wanda:halina: yeni peaasa: you hali haena: make Koda:na: e pokaasa: hali hao pina: ipika: tapake ma:nda: hondo maleke lu mia:tiki pu hala:me. Mo yeni peaasa: you halima:ta: wanda:halina: hoke hau a:mbawaluekema: ma:na: lia hala:la:eki make totopo yolepiki ale hala:la:eki make Koda: pa:ta: hala:tiki pu hala:me. ² Mo someta: ipika: hau manuma: make detepiki hali hata: kone mo pi ula:eki manuna: pi ula: ekimanu mataalo hata: pu hoeyao haleme wanda:halita: yopu kimelema: tamba: mu hapeke ya:la:me. ³ Ipiki make detepiki hali hata: kone mo wanda:halina: hoke hauma: homeke dia: yekepate ipika: hoke hau make a:mbawaena: Koda: pa:ta: ma:na: lia hala:tiki pia:peke yekeme.

⁴ Mo yeni peaasa: hali hasa: ekina: biki tieke mina:la: ekita: hali ma:nda:ma: ipika: kone ipiki maleke lia hapeke na yeliepate Koda:ma: wi lelie ekina: homeke ipika: yeni peaasa: hali hapeke yelieke. Pa mo hande Etoni wi leeke tupa: kone wi lelieke.

⁵ Mandake tupa: Yesuma: mo yeni peao hala: halina: biki tieketa: ipika: kone na miekepate pa Koda:ma: ipiki pa:ta: alota:

Neketa: ya wekie. Ameta: Ita: naka: Apa: halome leekeme.

⁶ Kutupa make Koda:ma: Baibolo ma:nda:na: alota: Neketa: mo hande Melekisedeke hata: pieke tupa: bapi paeyaona: yeni peaasa: hali hao halipikie leekeme.

⁷ Yesuma: do kenkena: hata:ta: mo hande homa:la: ekima: ipiki meaama:na: mo ipika: pa:ta:la:peke yeke Koda: pa:ta: ipika: yeni pieke ekima: make honke leeke ekima: make e wi tieke laa e pankeke lopolu haena: yeni piekeme. Koto yenita: homu pikima: pieke handaa Koda:ma: ota: opiekeme. ⁸ Kutupa ipikita: Koda:na: Eiyeye hayekepate ipika: homu pieke ekita: mo hande tandama: homa:la:eki mieke yeke ekima: hone wiekeme. ⁹ Ipikita: koto hau paeyaona: ota: ana: pieketa: mo ipika: kakena: homaa pi opu haleme wanda:halina: da:ta:la: ekina: tekehali hayekeme. ¹⁰ Kutu pieke handaata: Koda:ma: ipiki pa:ta: alota:

Neketa: mo hande Melekisedeke hata: pieke tupa: yeni peaasa: you hali hao halipikie laa peneme yao leekeme.

Andu nala: wekiwandiki tupa: na hao hamana: leekeeki

¹¹ Do hauna:ta: nikana:ma: pi eleke eleke ota: wopu lapeke ya:la:pate ikita: hone ai na mia:peke ya:leke handaa mo pimanu wala:la: ekita: ka:nda: pa:leke paa-soma:me. ¹² Ikana:ma: Koda:na: pi wala:la: wanda:hali hamena: yeke nate tieke ana:na: wia:pate kone pa mo hande wekiwandiki sunu pa:ta: wala:la: Koda:na: hosiki pi sunu ma:nda:ma: paa walena: lapeke ya:ka:ta:me. Epeke taka:lake nemanu no hapa:peke yolo pa:la:pate pa andu homeke no halememe. ¹³ Wanda:hali epima: andu homeke napeke ya:la: some haya:ka:na:ta: kota: mo someta: mo hande hoke hau epeke hau yaapo telipea haluekema: hone na wiki pa pu haleme wekiwandiki leke halememe. ¹⁴ Koto pa:la:pate mo hoke hau pita: epeke hau yaapo talo talo pea epeke tupa: telipea haleme keileke wanda:halima:ta: mo epeke taka:lake ne tupa: no halimikie.

6

¹ Mo hande titi panake pa:ta: opuma: Ketisona: pi manuna: homeke na ambula u hake pa wina: ipika: pi mandane ekimanu make handa:tia pomana:e. Da a:eyoma:ka:na:ta: oni hande amba: nokopoma: da ka:ta:ta: pa yoka noka:pa:tiki noka:pa:tiki pea:peke na ya:la:me. Koto tupa: kone nikana:ma: make mo Koda: pa:ta: hone tulaasa: titina: pimanu make mo teke na wiki hau pita:la: ekimanu mina:pa:lao hone la:ka:la:la: ekina: pimanu make ² bapitaisi pita:la: hau manuna: pi wala:la:eki make youna: kiki wia yeni pita:la: haumanu make homa paa tiaasa: hau make Koda:na: pi yokaalu pea mo honiki na paeke homo hala: alena: tapaalo pa:la: ekina: wala:la: pimanu make koto amba: hande titina: waloma: pimanu na ambula u hake ³ pa mandane ekimanu make handa:tia pomana:e. Kutu piomono Koda:ma: niki pa:ta: waleke kia:ka:na:ta: kota: ota: putia polumeke.

⁴ Mandane wanda:halima:ta: mo hande amba: ika: hone tulaemekeeki mina:pa:laemeka:na:ta: pa ekipa ika: puki la:ka:la hone ma:nda: tulaena: handa: mea epomana:pe. Ikita: Koda:na: paꞗ pa:la:eki tukiki pa:ta: amba: haemeke handa make mo hepeni nanema: pa hameke hala:la: hau ikana:ma: amba: pea handemeke handa make mo Holi Sipitidima: telipea yekeeki make mimiki handaata: ⁵ Koda:na: pi mea pea handa epekeeki yeke handaata: a:pa:la:me hone make wimiki handaata: Koda:na: wetepe epolo pa:la: natena: wele tiekena: wele wataa handemeke handaata: ⁶ kota: koto hau paeyao pea hoki naneta: ika: hone tulaemekeeki mina:pa:lao lopea:ka:na:ta: kota: iki paa la:ka:la a:pa hone tulaena: ma:nda:ma: ota: paa hatuku a:pa:pa:peke na ya:la:me. Dia:me. Ika: koto peleme ekima:ta: mo Koda:na: Eiyeketa: mo wanda:halina: leke popelekena: yaala:ma: homena: mo a:ka:tei wape piki tina:

ipiki paa liki nono pitelememe.

⁷ Kenke ma:nda:ma: lako nalo hata: mo e handeteke hala: halina: ne anekema: opaeya:ka:na:ta: kota: koto kenketa: Koda:ma: wamo pita:la: kenkee. ⁸ Pate mo ka:la:ta: o hoke ambu homeke opa:la: kenketa: ipika: hoeyaalo pa:la:eki make teke pa:ta: ulume. Koto hoke ambu opita:la: kenketa: tima: yankilieke.

⁹ Nika: puki piki yankeke titio. Iki pa:ta: dupiki pi tieke aloma:pate pa mo da:ta:la: ekima: mea a:pa:la: wamo pita:la: haumanu pu haleme ekina: nikana:ma: koto piteme wanda:hali iki pa:ta: hone ma:nda: na witoloma:me. ¹⁰ Koda:ta: homeke pa:ta: homeke hone ula: Koda: dia:me. Ipikana:ma: mo ika: epeke e poka:lemekeeki make ika: Ketiso kame tonu tamba: mimieki make ame do pa tamba: mu haleme ekima: make koto hau pa:ta: yama:ta: ika: Koda: pa:ta: pukima: homelemeeki peneme yaasa:me. Koto piteme ekita: Koda:ma: hone na yonka:lapeke ya:la:me. ¹¹ Koda:ma: ota: pina:e hone wilimieki iki pa:ta: ota: pina: kima: na homeke honkopu hao hata: mo hande epeke haumanu pa pea:tiki pu hamena: niki hone wopu pa:la:me. ¹² Ikana:ma: soka:la: homeleme wanda:hali hamena: niki hone na pa:la:me. Kotoeki na pikita: mo hande mandane wanda:hali ika: hone tulaemeke hauma: make ika: epeke tupa: yu wia haemeke hauma: make koto hau yaapo pa:ta: yama: mo hande Koda:ma: la: ula: ekimanu mu haemekeme. Koto wanda:halina: hauta: ikana:ma: handa: muemena: hone witoloma:me.

Koda:ma: ota: yaalo pieke pi la: wiekeeki

¹³ Mo hande Eipoloha:ma: pa:ta: pi la: wieke dina: hali ma:nda:ta: ota: manda hala: hali ma:nda: ota: dia: yeke handaata: Koda:ma: ipika: biki kone laa ota: pi alo loa:me laa pi la: wiekeme. ¹⁴ Ipikana:ma: alota: Ima: neke epeaota:

naka: hoki nane halo peleme tapaketa: ota: wopu haena: lolueke pita: Ima: ota: neke pa:ta: la: witolome leekeme. ¹⁵ Eipoloha:ma: mo pi la: wieke ale muluekema: yu wia hayeke handaata: koto pi la: wieke ekita: ota: miekeme.

¹⁶ Hali homeke ma:nda:ma: ota: pi loluekema:ta: kota: ota: mo paeyaona: bikimanu tombuao ota: manda hala: biki ula: halina: biki laa la: wita:la: pi lea:ka:na:ta: kota: koto pima:ta: mo pi yoka: alualu piki pi aleme eki-manu pa tunkulalieke. ¹⁷ Koda: make mo hande pi la: wiekeeki mulu peleme wanda:hali pa:ta: ipika: puluekee laa la: wiekeeki ota: topo na pea:peke ya:la:eki peneme yaaluekema: ipikana:ma: hali keke wita:la: pima: apa:tao la: wiekeme. ¹⁸ Koda:ma: koto topo pea:peke na yo yayapiki pi na lo pea:peke yekeeki yaapo wina: leekeme. Ipika: oto nane tinki pa haloma: wanda:hali nikita: nika: hone ti laloma:eki ota: miniki hamono yeke do koto pi yaapoma:ta: nika: puki tieke wopu mea tiala:me. ¹⁹ Do hone ti laloma: ekina:ta: nika: temoko epeke tupa: halo pa:la: ekina: daola hasa: ekina: teke ula:me. Koto teketa: mo hepeni nane yeni pu hala: dana: tupele dau tieke hoki nane ula: yako piki da panda: tukiki nane yopua ula:me. ²⁰ Niki tamba: muluekema:ta: koto yako piki da panda:na: pota: pilaluekema: Yesu amba:la amba: yapeekeme. Ipikana:ma: mo hande amba: hayeke some Melekisedeke hayeke tupa: ipika: anke teke mea mo Yeni Peaasa: You Hali na paeke hao hala:me.

7

Yeni peao hayeke hali Melekisedeke

¹ Do Melekisedeketa: Seileme dana: kini hali hayekeme. Kutaa make mo hande manda hala: Koda: pa:ta: wanda:halina: pi lawaasa: hali hayekeme. Mo hande Eipoloha:ma:ma: mo hande kini hali tonkopu ameḷe a:nda:

pea bepolaŋ da la:ka:la pulu haena: do Melekisedekema: manda: hande peaata: ipika: epeaasa: pima: Eipoloha:ma: wamo piekeme. ² Kutu pieketa: Eipoloha:ma:ma: Melekisedeke pa:ta: mo hande da pambolo hata: mieke alemanu paeyaota: kiki yaapo yeketa: homeke hondota: Melekisedeke hala:tiki piekeme. Do Melekisedeke la:la: biki teke titina: ekita: Tikitiki piki hauna: kini halie laa la:la:me. Kutaa make mo ipika: biki Seileme dana: kini halie la:la: bikina: teketa: A:nda: peliaasa: ekina: kini halie laa la:la:me. ³ Koto hali ipika: inkiki atekena: biki make o atekena: atekena: biki make o ipikita: do natena: mendiekeme laa make o ipikita: do natena: homeekeme laa make ota: na wape pea ula:me. Koto ekima:ta: ipikita: Koda:na: Eiyeye tupa: wanda:halina: pa u halo pa:la: yeni peaasa: hali hao hala:me.

⁴ Nika: tapakena: kini peala: biki tieke ula: hali Eipoloha:ma:ma: mo hande a:nda:na: bepolaŋ mieke alemanu paeyao kiki yaapo yeketa: homeke Melekisedeke hondo hala:tiki hala:tiki piekeme. Eipoloha:ma:ma: koto pieke ekima:ta: Melekisedekena: lombei piki biki tieke wieke yekeeki taa peneme yao ula: handa:e. ⁵ Mo hande amba: hayeke hali Lipae ipika: eiyekena: eiyeye tonuta: yeni peaasa: haliweki ombu hatiki pulu pulu haemekeme. Koto yeni peaasa: hau pia:tiki pimiki ekita: mo Lo Pi la: wieke tupa: opitolo hata: Isulai wanda:halina: kiki yaapo alena: homeke hondo mea:tiki pimikime. Mo wanda:halita: Eipoloha:ma:na: eiyeye tonu ikita: homeke hamala: hamala: yekepate kone mo Lipae tapakema: ika: kiki yaapo ale manuna: homeke hondo mea:tiki pimikime. ⁶ Melekisedeketa: Lipaena: tapake hali na hayekepate mo hande Koda:na: la: wiekeeki mieke hali Eipoloha:ma:na: kiki yaapo ale manuna: homeke homeke lo hondo haleeke ekimanu meata: ipikana:ma:

Eipoloha:ma: wamo pita:la: pimanu leekeme. ⁷ Wamo pita:la: pi ala: halita: manda hala:pate pa mo wamo pita:la: pi ala:eki opita:la: halita: oto nane hala:me. Koto hauta: niki paeyaoma: hone uluma:me. ⁸ Hande Lipaena: tapaketa: homa:peke yeke haliweki hata: kone mo hande wanda:halina: kiki yaapo wikieki manuna: homeke hondo mia:tiki pimikipate pa mo Baiboloma: na homeke pa hao hala: halie la:la: Melekisedekema:ta: mo hande kiki yaapo alena: homeke homeke lo hondo taiti miekeme. ⁹ Koto ekina:ta: nikana:ma: dupiki pi lapeke ya:la:me. Eipoloha:ma: Melekisedeke pa:ta: mo hande taiti haleeke yeke ekita: Lipaema: make haleekeme. ¹⁰ Ekipa pieke yekea. Hande Melekisedekema: Eipoloha:ma: manda: hande pieke pita:ma:ta: Lipaeta: ai na mendieke yekepate ipika: atekena: atekena: ateke Eipoloha:ma:na: loke tukiki pa:ta: pitiekeme.

¹¹ Koda:ma: Isulai wanda:hali pa:ta: ipika: Lo Pimanu wieke ekina: teketa: mo Lipae tapakema: ika: yeni peaasa: tapake haena: yeke wiekeme. Do Yeni peaasa: tapakema: ika: yeni peaasa: e pokemeke ekimanu a:nda: ata:ka: na piki ota: tikitiki pimika:na: yoluta: kota: mo ta:ta: piki yeni peaasa: hali na opolo epolo piekeme. Do epolo pieke ta:ta: piki yeni peaasa: halita: Etonina: anketeki mieke some dia:yekepate mo hande Melekisedekena: anketeki mieke some epeekeme. ¹² Kota: mo yeni peaasa: tapake homeke yokaa tapake ma:nda: haena: lea:ka:na:ta: kota: mo Lo Pi ula: ekimanu make topo pea:peke ya:lieke. ¹³ Do aloma: halita: mo Lipae tapake hali na hayekeme. Kutupa make ipika: tapake hali homeke a:nda: ma:nda: hondoma: oloda pa:ta: yeni pita:la: hau na piekeme. ¹⁴ Koto ekita: koto hande nika: Tekehalita: Diuda tapake pa:ta: yama: epeeke ekita: niki paeyaoma: hone uluma:me. Mo hande yeni peaasa: ekina: Mosesima: pi pi leeke pita:ma:ta: do Diuda

tapakena: biki na leekeme.

Yesuma:ta: Melekisedekena: anketeke miekeeki

¹⁵ Mo opolo epeeke ta:ta: piki yeni peaasa: some ipika: hauta: mo hande Melekisedekena: hau leke piki some yeekeme. Koto pa:la: ekita: peneme do ya:la: handa:e.

¹⁶ Koto ipiki yeni peaasa: hali haena: leeke ekita: pa wekima: atekena: anketeke mina:la: tupa: o mana: pimanu wiekeeki mieke ekima: na miekeme. Dia:me mo da:ta hao hala: ekina: wele pita:la:eki homekema: ipiki yeni peaasa: hali mea haena: leekeme. ¹⁷ Do ekina: mo Baiboloma: alota:

Nakana:ma: Melekisedekena: anketeke mea mo na paelo pa:la: yeni peaasa: hali hao halipikie la:la:me.

¹⁸ Kota: mo hande amba: pi la: ula: ekita: honkopu na hake pa alema: handa:leke handaa pa nane wina: la:la:me.

¹⁹ Koto pieke ekita: kota: mo Mosesina: Lo Pi wiekeeki manuma:ta: hau ma:nda: tikitiki na yaeyekeme. Kutu pieke yeketa: niki ipiki teke pa:ta: epomono Koda:ma: mo Lo Pi wiekeeki ota: lombei piki panake pota: ma:nda: wiawayekeme.

²⁰ Koto pota: homeke dia:ya:pate mo hande Koda:na: hali keke ula: pi make ula:me. Mo hande amba: haemeke haliwekita: yeni peaasa: haliweki haena: leeke pita:ma:ta: dupiki hali keke pi wieke ekima: handeteke haena: na leekeme. ²¹ Pate Koda:ma: Yesu yeni peaasa: hali haena: loluekema:ta: ipiki pa:ta: hali keke pi dupa la: wiekeme.

Tekehalima: topo na pilieke laa la: wieke hali keke pima: alota:

Neketa: bapi paeyaona: yeni peaasa: hali hao halipikie laa la: ulume leekeme.

²² Yesuta: mo niki epeaaluekema: la: wieke ula: pina: teke hali haena:yeke Koda:ma: ipiki pa:ta: koto hali keke pi

la: wiekeme. Koto ekina: do panake la: ula:eki niki pa:ta:ta: mo amba: la: wiekeeki ota: lombei pa:la:me.

²³ Ipikana:ma: ta:ta:piki hau ma:nda: make pa:la:me. Koto pa:la: hauta: dupa pa:la:me. Amba: hande yeni peao haemeke haliweki ika: e mina:pa:lao homa:tiki pea:peke yeke handaa ikita: eleke eleke haena: leekepate ²⁴ Yesuta: pa hao haleke handaa ipika: yeni peaasa: ekita: ma:nda: pa:ta: hala:peke na ya:la:me. ²⁵ Koto pa:la: ekima:ta: wetepe make ame do make mo ipiki pa:ta: yama: Koda: pa:ta: ipilimi wanda:halita: ota: da:taapeke ya:la:me. Pa ekipeke ipikana:ma: ikina: Koda: pa:ta: honke latiki pu-luekema: hao hala:me.

²⁶ Koto ekina: Yesuta: Yeni Peao Hala: You Hali hata: nika: ka:nda:manu ana:na: tamba: mea:peke ya:la:me. Ipikita: yako piki hali hala:me. Kutupata: ipiki pa:ta: eki a:nda: ma:nda: o hoke hau ma:nda: ota: na ula:me. Ipika: hauta: hoke hau pu haleme wanda:halina: hau leke na pieke handaa Koda:ma: Neketa: ota: ta:ta: pa:la: halie laa ota: oli hepeni manda nane mini liao haena: la:la:me. ²⁷ Koto ekima: ipikita: mandane yeni peao haleme haliweki tupa: na hala:me. Pa ekipeke koto yeni peaasa: haliweki ikana:ma:ta: wanda:halina: hoke hau a:mbaena: ma:na: lialuekema:ta: nate ma:nda: ma:nda: lo titina: ika: hoke hau amba:la a:mbaena: ma:na: lia hala:tiki pu halemepate Yesuma:ta: koto tupa: na piekeme. Ipikana:ma: wanda:halina: hoke hau paeyaaluekema: ma:na: lia hala:tiki pu halemepate Yesuma:ta: koto tupa: na pita:la:me. Ipikana:ma: wanda:halina: hoke hau paeyaaluekema: ma:na: lia halemeke tupa: ipiki kone Koda: pa:ta: haleekeme. Koto ekita: ota: paeyaaso hata: hoto homeke homeke peao paeyaeyekeme. ²⁸ Hande Lo Pi manuma: mo yeni peaasa: you haliweki haena: loluekema:ta: pa epe na piki haliweki mea hao hala:pate Koda:ma: mo Lo Pi hoki nane hali keke witolo ipika:

la: wieke pima:ta: ipika: Eiyeketa: Yeni Peao Hala: You Hali haena: la:la:me. Kutaata: kota: Koda:ma: ipika: Eiyeke hoto paeyao ota: ala:ta: na taleke epea haena: yeke maleke lila:me.

8

Yesuta: nika: Yeni Peaasa: You Hali

¹ Ameta: kota: do nikana:ma: aloma: pina: teketa: du-pae. Yeni Peaasa: You Halita: oli hepeni nane hala: Kini Hali Tiekena: pita:la: ale tieke popeke nanema: pila:me.

² Kutupa ipikita: Koda:na: yako piki dana: Yeni Peao Hala: You Hali hala:me. Koto yeni data: halima: a:ela: da dia: ya:la:pate pa ota: Koda:ma: haena: la:la: dae.

³ Yeni Peao Hala: You Haliweki paeyaota: pa hala:la: alemanu make lia hala:la: ekimanu make Koda: pa:ta: halaena: mea haena: lo hala:me. Koto tupa: kone nika: Yeni Peao Hala: You Hali make Koda: pa:ta: pa hala:la: ale ma:nda: haluekema: miniki hapeke ya:la:me. ⁴ Kota: a:nda: ipikana:ma: do kenkena: pa haya:ka:na: yoluta: kota: ipikita: yeni peaasa: hali na halo pia:me. Pa ekipeke. Do kenkena:ta: mo Diu wanda:halina: Lo Pima: mea haena: la:la: yeni peao hala: haliwekima: mo pa hala:la: alemanu halolo ombu halememe. ⁵ Ikana:ma: oli hepeni nane hala: ota: yeni dana: manda: mea pitemepate pa do kenkena: alu pulu pa:la: yeni da pa:ta: e pokaasememe. Koto yeni data: mo hepeni hala: ota: dana: suḡ suḡama: handa:la:eki homeke hala:me. Mo hande Mosesi haena: pieke tupa: kone pa pa:la:me. Mosesima: mo hande palai da a:eluekema: haena: Koda:ma: ipiki pa:ta: alota: Mo dana: pulu pa:la: hau paeyaota: mo hande pote pa:ta: waloa: tupa: kone ota: hone wopu wia pea:peke. ⁶ Koto haumanu pimikipate ameta: Yesu pa:ta: haleeke yeni peaasa: eta: mo amba: yeni peaasa: haliwekina:eki ota: lombei pikieki

haleekeme. Pa ekipeke. Ipikita: Koda:ma: mo wanda:hali ameḷe ika: pi la: witeleme ekina: ka:pa hali hala:me. Do Koda:ma: ipika: wanda:hali ameḷe la: u alualu pa:la: pima:ta: mo hande amba: la: wimiki ekita: ota: lombei pa:la:me. Kota: koto pa:la: ekima:ta: do la ula:eki pea:peke ekina: la: ula: pima:ta: mo hande amba: pi la: wiekeeki ota: lombei pa:la:me.

Panake pi la: wiekeeki

⁷ Mo amba: titina: la: wieke pima: eki a:nda: na pia:ka:na: yoluta: kota: Koda:ma: pa mo panake la: wita:la: pi make na la: ulu pia:me. ⁸ Pate Koda:ma: ipika: wanda:halina: pu hoeyaemeke ekimanu handolo hata: do pimanu leekeme. Koda:ma: alota: Opu:pe. Mo Isulai tapake pita: Diuda tapake yaapo iki pa:ta: ya panake pi la: wia:peke nate epolo pa:la: nate manuta: ipula:me.

⁹ Do panake la: wia:peke pita: mo hande amba: ika: meiyeye tonu pa:ta: la wita:la: pi la: ua: tupa: dia:me. Koto ika: meiyeye tonu mo hande Idiepi kenketa: ya kikima: yoka: mea tapaaso hata: iki pa:ta: ya la witolo pi la: ua:pate koto hande la: ua: pi ikana:ma: wopu miniki na hake baemekeme. Kutu pimiki handaata: Ima: iki hoki walaa kiaowa:me laa Koda:ma: la:la:me.

¹⁰ Pate pa ame mo Tekehalima: alota:

Mo ipulua: nate nina:ta: mo Isulai wanda:hali ameḷe la: ulu polo panake pita: dupa la: ulueke laata: Mo ya pi ulu pi manuta: ika: hone teke pa:ta:manu wina: laota: ika: puki manuna: make wape pealueke. Kutaa Ita: ika: Koda: halueke. Kutu pua:ka:na:ta: ikita: ya wanda:hali halimikie.

¹¹ Koto nate nina:ta: hali ma:nda:ma: ipika: da haliweki pa:ta: make o ipika: ateke hameke tonu pa:ta: make

pi walolo hata: alo alota: Tekehali hone wippee pi na lelieke.

Pa ekipeke. Ita: ota: mo natehali wanda:halina: kini pea pua ota: hamoko tieke hala: wanda:hali paeyao sikima:ta: I ana:na: hone wilimikie.

¹² Kutaata: ika: pu hoeyaasa: haumanu paeyaota: Ima: pa paeyaalueke. Kutupa make ika: hoke hau paeyao Ima: hone ma:nda: na wiki hoto paeyao hone yonka:latiki pulueke laa leekeme.

¹³ Koda:ma: mo panake pi la: wita:la: pi la: wieke pita:ma:ta: mo hande titina: wieke pita: amba:eki ya:na: leekeme. Ala:ta: ma:nda: a:nda: pitiki yaalo kukutu pia:ka:na:ta: kota: hosiki wetepena:ta: ota: alupilieke.

9

Ala:ta: na taleke hotekena: we mea hala:tiki pimikieki

¹ Mo titina: pi la: wita:la:eki wieke pita:ma:ta: Koda:ma: ipika: wanda:halina: yeni pitolo pea:peke hau paeyaona: mana: pimanu make la haleekeme. Kutupa do kenkena: mo wanda:halima:ta: ika: yako piki yeni da make haena: a:eyo haemekeme. ² Ikana:ma: palai da homeke a:eyaa haena: lemekeme. Mo data: tupele pu alu pimikime. Mineke da panda:na: bikita: Yako Piki Da Panda:e. Koto pa:ta:ta: ola:pake keo pankala: ale make teipolo make kutupa mo teipolo mandata: mo Koda: pa:ta: hala:la: palaowa kitiki make wiekeme. ³ Da panda: ma:nda:ta: aka: tiekema: tupele hao pambeekeme. Koto da panda:na: bikita: Ota: Yako Piki Da Panda:e. ⁴ Mo Ota: Yako Piki Da Panda: pa:ta:ta: mo totopo piki ale yankaasa: oloda make mo hande pi la: u alu pa:la: pi la: wieke bokosi make wiekeme. Mo bokosi pita: oloda yaapota: tima: wepia manda naneta: kolo kitao a:mbaemekeme. Mo bokosi pa:ta: wieke ale manuta: kolo kanakena: ma:na

pamba: paleke u make Etonina: tumaputa: pa ipika: kone katake haluekema: tindiki lu paleke u make mo hande pi ula:eki wape pieke toopi sopo yaapo make koto ale paeyao panka wiekeme. ⁵ Koto bokosi manda naneta: Koda:ma: niki ameḷe hala:meeke walolo enisolo leke wepieke ale yaapota: wepia handa: alu pea haena: lemekeme. Ipi-lika: popakema:ta: mo hoke hau a:mbaluekema: we holo hayeke ale tikitiki peolaniao wipikime. Pa ameta: do hau paeyaona: tekemanu wopu wala:peke na ya:la:me.

⁶ Mo ale paeyaota: koto tupa: tikitiki yao wimiki alena: mo yeni peao hala: haliwekima: mo hande mineke da panda: pa:ta: ika: e pokuluekema: hoto paeyao pua:tiki a:pa:tiki pu haemekeme. ⁷ Kutu pu haemekepate mo aka:ma: tupele tukiki naneta: ota: mo Yeni Peaasa: You Hali homeke peekeme. Ipikana:ma: kutu piki hauta: bapi homeke homekena: hoto homeke homeke pua:tiki piekeme. Koto pa:ta:ta: pa hameke pa na peekepate ota: we mina: paleke peekeme. Koto wema:ta: mo somema: ipika: hoke hau make mo wanda:halima: ika: na hando hata: pimiki hoke haumanu make a:mbaena: Koda: pa:ta: haleekeme. ⁸ Koto hau manuna:ta: mo Holi Sipi-tidima: niki pa:ta: wala:la: ekita: dupae. Mo mineke da panda: pa:ta: pokemeke emanu a:nda: pa pokolo haemeke pita:ma:ta: mo hande Ota: Yako Piki Da Panda: tukiki nane polo puma: pota:ta: na lumbu pa wiki pa poka: pelia hayekeme. ⁹ Koto ekima:ta: do ame haloma: wanda:halina: pitoloma: hau peneme yawaluekema: la:la:me. Koto ekita: do ekina: la:la:me. Mo wanda:halima: ika: Koda: pa:ta: hala:la: alemanu make ma:na: hoteke lia haleleme eki-manu make koto ale manuma:ta: mo Koda: yeiya: lao haleme wanda:halina: pukimanu ota: ala:ta: na talena: yeke wamo peawapeke na ya:la:me. Ota: dia:me. ¹⁰ Koto ale manuta: pa ne ikali napeke ale o manda loke homeke

tanda:pa:peke alemanue. Dota: pa manda lokena: mana: pimanue. Hau paeyaota: wetepe tikitiki yaaluekema: yeke Koda:ma: do mana: pi pa ta:ka:li la: wiekeme.

Ketisona: we

¹¹ Ketisota: amba: a:pa:la:me. Kutaa ipikita: mo hande Pi Seliapoma: mea epeeke epeeke hau paeyaona: Yeni Peaasa: You Hali hala:me. Kutaa make ame do ipikana:ma: e poka:la: yeni data: mo hande amba: hayeke yeni da ota: lombei piki ala:ta: ma:nda: na taleke yeni da hala:me. Mo data: halima: a:eya haena: la:la: da dia:ma: o do wepia ulu kenkena: da dia:me. ¹² Ketisoma: mo da tukiki pa:ta: pua mo Ota: Yako Piki Da Panda: pa:ta: honda: pamba puluta: hande kao o sipisipina: we Koda: pa:ta: haluekema: na mea peekepate ota: ipika: we kone mea peekeme. Koto wema: nika: deto halo poloma:eki meala:me. ¹³ Mo nanikosi o hali kaona: we make mo kao ikiki yankilie ekina: yomuneke make koto ale yaapoma: mo mana: pi wieke ekina: hoeya: hapu haleme wanda:halina: lokena: tande la: kitawaasa: ekima: ika: manda lokena: hoeya: hapu haleme hau paeyaapeke ya:ka:na:ta: ¹⁴ kota: mo Ketisona: wema:ta: koto titina: hau ota: lombei peao hau tieke peaaapeke ya:la:me laa hone wipee. Ipikana:ma:ta: mo na paelo pa:la: Sipitidi pa:ta: yama: ala:ta: ma:nda: na talekeeki ipiki kone Koda: pa:ta: haleekeme. Nikana:ma: mo da:ta hao hala: Koda:na: e ana:na: pokomono ipika: wema: nika: hone teke pa:ta: ula: poepeke na piki haumanu tandepo halieke.

Mo panake la: ula: pina: teketa: Ketisona: we

¹⁵ Koto ekina:ta: Ketisoma: mo hande panake la: ula: pina: honkopu hawaasa: ka:pa hali hata:ta: wanda:halima: mo hande amba: pi wiekeeki oto pa:ta: hata: pimiki hoke haumanu bepola: ka:la:pa: tapaaluekema: yeke ikina: homeekeme. Kutu pieke ekita: ipikana:ma: mo hande

Koda:ma: wi la:la: wanda:halima: Koda: ipika: pi la: wieke na paeta:la: epeaasa: ekimanu mina:yeke piekeme.

¹⁶ Hali ma:nda:ma: ipika: homa:pekeeki teke pa:ta: ya:la:ma: hone witolu ipika: wekiwandikima: ipika: wina: laa homolo pa:la: ale manuta: ipika: hone pa:la: tupa: telipina:ta: ipika: pi la: wita:la: ekimanu tameiya:na: wape pea wilieke. Kutu pilia: hoki nane mo weki wandikima: ika: apa:na: anke teketa: mo tameiya:na: la:la: tupa: muluekema: hone wimika:na:ta: kota: mo handeteke hala: haliwekima: mo someta: ota: homea:pe laa titina: amba:la weilimikie. ¹⁷ Kutu piliepate mo hande tameiya: wape pa:la: some pa haya:ka:na:ta: kota: mo wapena: la: ula: pita: ai na yaalieke. Pate mo some ota: homea:ka:na:ta: kota: mo ipika: wapena: laa la: ula: pita: ota: yaalieke. ¹⁸ Koto hau tupa:ta: mo Koda:na: amba: hande titina: pi la: wiekeeki wanda:hali pa:ta: ota: yaaluekema: mo hotekena: wema: wele peayekeme. ¹⁹ Kutu piekepate titina: amba:lata: Mosesima: mo hande Koda:na: pi ula:eki paeyao homeke la la pu mo wanda:hali pa:ta: la hale hale piekeme. Kutaata: ipikana:ma: hali kaona: we pita: nanikosi we yaapo mea ikali taapuna: apa:taota: mo hisopi tina: paleke katake hake pita: wepiki wulu tonka:na: apa:tao mo we pa:ta: peiyaota: Koda:na: pi wieke buka pa:ta: tonka:na: tande laata: wanda:halina: lokena: make tande lo kitaeyekeme. ²⁰ Kutu pitolo hata: Mosesima: mo wanda:hali pa:ta: alota: Ikana:ma: mo Koda:na: pi ula:eki miniki hata: tolu hamena: yeke do wema:ta: Koda:ma: mo iki pa:ta: la: wita:la: pi tombo wala:la:me leekeme. ²¹ Koto tupa: kone Mosesima: mo palai da manda make tukiki pa:ta: ula: Koda: pa:ta: yeni puluekema: mu hala: alemanu paeyao make mo hande we tande laa kita kita piekeme. ²² Ota: alome. Mo pi ula: bukama: la:la: tupa:ta: mo we homekema: ala:ta: ala:ta: paeyao yako peaasa:me. Kutaa make we na

lombea:ka:na:ta: hoke hau paeyaaepeke na yelieke.

Ketisona: we lombeke ekima: hoke hau yokawala:eki

²³ Mo hande palai da make mo yeni puluekema: mu haleme alemanu paeyao make oli hepeni nane ula: alemanu manda:na: uleke handaa mo hande hoteke lia we kitaasa: hauma:ta: yako peaasa:pate pa mo hepeni nane ula: ale manuta: mo lia hala:la: hau ota: lombei piki ekima: homeke peaapeke ya:la:me. ²⁴ Kota: mo ota:eki manda: meaaso hata: haliwekima: a:emeke Yako Piki Da pa:ta: Ketiso na peekeme. Pate ipikita: ota: hepeni nane peekeme. Kutupa ameta: Koda:na: leke popelekena: nikina: hao hala:me.

²⁵ Mo Diu wanda:halina: Yeni Peao Hala: You Halima:ta: mo hoteke wemanu mea mo Ota: Yako Piki Da Panda: pa:ta: bapi homekena: tana: homeke homeke pua:tiki pu hala:pate pa Ketisota: hepeni nane pua ipika: da:ta:la:eki kone Koda: pa:ta: tana: eleke eleke hala:tiki na piekeme.

²⁶ Kota: a:nda: tana: eleke eleke pua:tiki pia:ka:na: yoluta: kota: Koda:ma: mo kenke kini pea wepia: dina: kone kini pea pua ame do make Ketisoma: tanda tieke wopu mia:tiki mia:tiki pu halo pia:me. Kutu na pikita: ame do paetolo naneta: Ketisoma: ipika: homeeke ekima: kone mo hoke hau yokawaluekema: tana: homeke homeke opolo epeekeme. ²⁷ Wanda:hali paeyao tana: homeke homaa hoki naneta: Koda:ma: pi yokaalu pina: handeteke halieke. ²⁸ Koto tupa: kone Ketisoma: wanda:hali wopuna: hoke hau yokawaluekema: lia we hala:la: hoteke tupa: hoto homeke homekema: homeekeme. Ipikana:ma: hoto ma:nda: opolo epolo pa:la: ekita: wanda:halina: hoke hau yokawaluekema: dia: ya:la:pate pa mo ipiki epena: yuwia haleme wanda:hali peteluekema: homeke ipilieke.

10

Hoteke wema:ta: hoke hau na yokeekeeki

¹ Mo Diu wanda:halina: pi ula:eki manuta: mo wetepe epolo pa:la: ota: hau seliapo tupa: dia:me. Pa mo koto hauna: suā suā tupa: homeke ula:me. Wanda:halima: mo pi ula:eki miniki hata: bapi paeyao hotekena: we hala:tiki hala:tiki pimikime. Kutu pimikipate mo hande pi ula: ekima:ta: hotekena: wema: mo Koda: pa:ta: yeni pulu polo peleme wanda:hali epeaapeke na yeekeme. ² Mo hande hoteke wema:ta: mo Koda: pa:ta: yeni pita:la: wanda:hali ota: yako pea ya:ka:na: yoluta: ika: hoke hauma: iki yaala: peatiki na pulu pia:me. Kutu pia:ka:na: yoluta: mo hoteke we hala:la: hau amba: kone paelo pia:me. ³⁻⁴ Pate mo hali kao o nanikosi wema:ta: hoke hau ota: yokawapeke na yeke handaata: mo bapi paeyao we hala:tiki pimiki ekima:ta: ika: pimiki hoke haumanu paa niminaa tiatiki pu halememe.

⁵ Kutu piki hau wieke ekina: Ketisoma: do kenkena: ipuluekema: hata: Koda: pa:ta: alota:
Nakana:ma: mo hoteke we hala:la: hau pita: pa hameke
hala:la: hau yaapota: hone na ulu pelepate Ita: ota:
loke hano tikitiki yawaleme.

⁶ Mo hoteke tieke tonka:na: yanka hala:la:eki o hoke
hau a:mbaena: we hala:la:eki make nakana:ma:
ta:na:ma: na homeleme laa

⁷ Ima: alota: Koda:o. Mo naka: pi ula: bukana: wape pa:la:
tupa: naka: ekihau hone pa:la:eki pealuekema: do
halome alome leekeme.

⁸ Ipikana:ma: titina: amba:la leeke ekita: dupa Hoteke
lia hala:la:eki o pa hameke hala:la:eki o yanka hala:la:eki
make o hoke hau a:mbaena: we hala:la:eki kutu piki
hau paeyao mo pi ula: bukama: pea:peke la:la:pate kone
nakana:ma: kota: haumanu pa:ta: ta:na:ma: na homo make

hone na pime leekeme. ⁹ Kutaa yaapo peao alota: Koda:o. Naka: ekihau hone pa:la:eki pealuekema: do halome leekeme. Koto leeke ekima:ta: ipikana:ma: mo amba: hau yoka pa mo wetepe epolo pieke panake taka:lake hau mea tiaeyekeme. ¹⁰ Yesu Ketisoma: ipika: Atekena: pi teliolo hata: Atekena: hone piekeeki paeyao pitolo ipika: loketa: paa pa hameke hala:la: hoteke we leke pa hoto homeke homeke halaa paeyaeyekeme. Koto pa:la: ekima:ta: nika: hoke haumanu pa paeyao yokaa yako pea hamono la:la:me.

Ketisona: homa:la: ekima:ta: hoke hau ota: paeyaala:me

¹¹ Mo Diu yeni peao hala: haliwekima: ika: eta: nate paeyao pokolo ombu hao halememe. Kutupa mo hoteke we make ikana:ma: hoto eleke eleke hala:tiki hala:tiki pu halememe. Kutu pu halemepate koto hoteke we hala:la: ekima:ta: hoke hau ota: paeyaapeke na ya:la:me. ¹² Pate Ketisoma: hoke hau paeyaaluekema:ta: hoto homeke homeke ipika: da:ta:la:eki halaeyekeme. Koto homa:la: ekima: epe ala: ekita: topo na piki pa u pelia halieke. Kutu pu paeyeketa: ipikana:ma: Koda:na: kiki popeke nanema: pitiekeme. ¹³ Koto pa:ta:ta: Ketiso ipika: a:nda: tunku-liki haliweki ipika: anke oto nane Koda:ma: mea haena: lena: yeke yu wia handeteke hala:me. ¹⁴ Ipikana:ma: mo hoke haumanu paeyawaena: la haleme wanda:halita: ipika: hoto homeke homeke homeeke ekima: ikita: ota: wamo peayekeme. Koto ekita: ota: na paelieke.

¹⁵ Kotoeki kone mo Holi Sipitidima: peneme yao la kitolo alota:

¹⁶ Mo Tekehalima: mandane natemanu ipilie dina:ta: ya pi la: wita:la: pi ma:nda: iki pa:ta: la: ulueke laa mo pi la: witolo pita: dupae.

Yaka pi ula:eki paeyao ika: puki pa:ta: wiaota: ika: hone tekema: wape pealueke la:la:me leekeme.

¹⁷ Pate pa pi ma:nda: apa:taaso alota:

Ima: ika: hoke haumanu o ota: pea:peke na yeke hoke hau pimiki ekimanu pa ame aneta: hone ma:nda: na ulueke la:la:me leekeme.

¹⁸ Koda:ma: do koto hoke haumanu pa paeyaala: hoki naneta: mo hoteke lia hala:la: hau manuta: paa pea:peke na ya:la:me.

Koda: teke pa:ta: hamana:e

¹⁹ Kame tonuo. Koto pa:la: ekima:ta: Yesuna: wema: nika: pota: wiawaleke handaa nikana:ma: mo Ota: Yako Piki Da Panda: tukiki pa:ta: ale ma:nda: hone na wiki pa pua:peke ya:la:me. ²⁰ Nikana:ma: mo Ota: Yako Piki Da Panda: pa:ta: honda: pambomonota: Ketisoma: mo deto hala: panake pota: homeketa: mo tupele dau ponda:pa: lia wiaeyekeme. Koto tupele dauta: ipika: lokee. ²¹ Nika: yeni peao hala: hali tiekema: Koda:na: wanda:hali handeteke hala:me. ²² Koto pa:la: ekima:ta: nikana:ma: nika: puki pa:ta: ota: hau homeke miniki halomeke handa make Koda: pa:ta: ota: hone tulaomeke handa make Ketisona: wema: mo nika: hoke hone tekema: tande laaleke halomeke handa make mo kila wiki ikalima: nika: loke tanda:paleke handa make koto haloma: ekina:ta: ota: Koda: teke pa:ta: a:pa hamana:e. ²³ Koda:ma: ipika: pi la: ula:eki manuta: ota: na tunkulieke hone witoloma: ekina:ta: kota: nika: hone tulaasome aloma: ekita: ota: wopu miniki hamana: pia:pa:peke. ²⁴ Niki paeyaoma: nika: nika: kone pukima: homa: alualu pita:la:eki puluekema: make epeke tamba: mina:la: hau pu alualu puluekema: make ekipa sa:tia alualu pea hata: pea:peke ya:la:pe hone umana:e. ²⁵ Mo nika: Ketiso kametonu ameḷe mombolo haloma:eki manuta: mandane wanda:halima: mina:pa:lao haleme tupa: nikana:ma: na mina:pa:lamana:e. Kotoeki na pikita: mo Tekehalina: epolo pa:la: nate teke pa:ta: yoma:

a:pa:la: ekinata: nikana:ma: nika: nika: kone hone utia alualu pumana:e.

Koda:na: Eiyeye hoki na walamana:e

²⁶ Nikana:ma: mo Koda:na: ota: pi opua hone witolo hata: kone hoke hau pa pua:tiki pu haoma:ka:na:ta: kota: koto hoke hau paeyawaena: hala:peke we ma:nda: dia: ya:la:pate ²⁷ pa paala:ma: homolo handeteke hapeke hau yaapo homeketa: ula:me. Hau ma:nda:ta: Koda:na: pi yokaalu pulu pa:la:eki epolo pa:la:ekie. Ma:nda:ta: mo Koda: pa:ta: a:nda: liteme wanda:hali tolo pa:la: wele wopu piki ti tala:eki epolo pa:la:ekie. ²⁸ Mo Diu hali homeke ma:nda:ma: Mosesina: pi ula:eki yambieke handaa mo handa:la: hali yaapo tepo manuna: pima: ota: pie lemeketa: kota: koto hali pa:ta: a:ta:ma: na homeke homena: lia:tiki pimikime. ²⁹ Kutu piekeeki hone witolo hata: nikana:ma: mo hali homeke ma:nda:ma: mo a:ta:ma: homa tamba: mina:la: Sipitidi laasa: pi alo make mo ipika: hoke hau paeyaeyeke pi la: ula: weta: pa ekie hone witolo hata: make mo Koda:na: Eiyeye hoki walaa paa pa alema: handa ya:ka:na:ta: kota: koto hali pa:ta:ta: eki hau opolo ipiliekee hone witemepe. Kutu pilie someta: kota: mo lita:la:eki ota: lombei piki hoke yenki milieke hone wia:pa:peke. ³⁰ Mo yenki meake hauta: Ima: pealueke. Hoke yenkita: Ima: kone pa halueke laa pi leeke halita: niki hone witoloma:me. Ipika: leekeeki ma:nda: dupae. Tekehalima: ipika: wanda:hali pa:ta: pi yokaalu pilieke leekeme. ³¹ Mo deto hala: Koda:na: hoke yenki tukiki pa:ta: taapolo talo pea:ka:na:ta: ota: paala: piki haue.

Wopu taka:lao hone tulao hapa:peke ya:la:eki

³² Mo hande iki amba: haeme ekimanu niminaapa:peke. Koto pita:ma:ta: mo Koda:na: paama: ika: puki pa:ta: paa peaya: hoki naneta: ka:nda:manu wopu mimipate pa koto

hau manuma: iki bepolaena: na leke ota: honkopu hao haememe. ³³ Ma:nda: pita:ma: ikita: wanda:halina: leke popelekena: mea hao hata: hoke keke pimanu alo hata: iki yombua baememe. Kutaa make mo mandane Ketiso yankeke tonu koto tupa: lia:tiki pimikieki handaata: iki tamba: muluekema: niki make mandake lina: pomana:e laa pememe. ³⁴ Ikana:ma: mo dipula pitimi wanda:hali pa:ta: make a:ta:ma: homememe. Kutupa make mandane haliwekima: ika: wia haeme ala:ta: ala:ta: paeyao pake muluekema: pa:ta:la: pemekeeki handemeketa: kota: ta:na:ma: homolo hata: ika: honema:ta: pa ota: paeyaapeke na yeke epeke alemanu pa wia haloma:me hone witolo hata: pa epeke tupa: hao haememe.

³⁵ Ika: aela: baasa: hau na mina:pa:lapa:peke. Pa ekipeke. Ika: koto epeke hauna: epeke yenki tieke milimikie. ³⁶ Koto ekina:ta: mo Koda:na: hone pa:la:eki amba:la pealuekema: make mo ipika: la: ula: alemanu muluekema: make ikana:ma: yopu yu wia hapa:peke ya:la:me. ³⁷ Kutu pea:peke ekina:ta: mo Baiboloma: alota:

Pa hosiki siki yu wia hao wetepena:ta: mo epolo pa:la: hali opolo ipuluekema:ta: hoi hoi na piki opolo ipilieke. ³⁸ Koto yu wia halo pita:ma:ta: ma:nda: epi ota: tikitiki yao hala: halita: ipika: hone tulaala: ekima: pa hao haena: lelieke.

Kutu pilia:pate pa hali homeke ma:nda:ma: yola: pambea:ka:na:ta: kota: ipiki pa:ta: ta:na:ma: na homolueke la:la:me.

³⁹ Nikita: mo nika: da:ta:pekeeki alu pina: yola: pamba hapeke wanda:hali na haloma:me. Kotoeki na pikita: nikita: hone ti laaso hata: da:ta:la:eki mea haloma:me.

11

Hone tulaasa: hauna: teke pi

¹ Mo hone tulaaluekema: pita:la:eki manuta: dupae. Hali homekema: mo mulueke hone wita:la: ekita: ipika: hone tukiki pa:ta: ota: mea miniki hata: make ipika: lekema: handa:peke na ya:la: ale manuta: honema: hone witolota: ota: ula:me alo hata: ipika: hone tulao handeteke hala:me. ² Amba: kiake haemeke wanda:hali ika: hone tulao hao haemeke ekina:ta: Koda:ma: iki pa:ta: ta:na:ma: homo hayekeme. ³ Nika: hone tulaasome ekima:ta: do ya yu paeyaona: ula: ala:ta: ala:ta: paeyaota: Koda: ipika: pima: kone wepiekeme. Kutupa do nika: lekema: handa:peke ya:la: alemanu paeyaota: mo handa:peke na yeke yeke alemanu mea wepia wina: leekeme hone witoloma:me.

Eipolo Inoko Noa ameda

⁴ Mo hande Eipoloma: Koda: pa:ta: hone tulaota: ipiki pa:ta: pa hala:la: alemanu haleekeme. Koto hone tulaaso hata: haleeke ekima:ta: mo hande Keinina: pa hala:la: ale ota: lombei peakeeki haleekeme. Eipoloma: Koda: pa:ta: ipika: hone tulaaso hata: haleeke ale epeke tupa: haleeke handaa Koda:ma: ta:na:ma: homolo hata: Eipolota: tikitiki piki halie leekeme. Eipolota: amba: kiaake homeeke yekepate ipika: hone tulaeyeke ekima:ta: wanda:halina: hone pa mea u tiao hala:me.

⁵ Hone tulaasa:eki homeke homekema: mo hande Inokota: na homeke pa haena: kone Koda:ma: hepeni nane mea peekeme. Kutu pieke ekima:ta: do kenkena: ma:nda:ma: pa handa:peke na yeekeme. Mo Baiboloma: alota: Koda:ma: Inoko oli hepeni nane *ai* na mea peeke do kenkena: pa hata:ta: Koda: ta:na:ma: homao hayekeme. ⁶ Ma:nda: hali epima: hone na tulake hata: Koda: ta:na:ma: homaapeke na ya:la:me. Ekipeke. Hali homeke ma:nda:ma: a:nda: Koda: teke pa:ta: puluekema: pia:ka:na:ta: kota: titina: amba:la ipika: honema:ta: Koda:

ota: hala:me laa ipikana:ma: mo ipiki ota: wei moneao haleme wanda:hali iki epeaasa: ota: epeke yenki mola:me hone tulaapeke ya:la:me.

⁷ Koda:ma: wetepe epolo pieke hau manuta: Noa pa:ta: kinki piekeme. Koto hau manuta: Noama: handa:peke na yekepate kone ipika: hone tulaaso hata: Koda:na: pi opieke. Koto leeke Koda:na: kakena: homolo mo wepie leeke kawaso tieke wepiekeme. Koto kawasoma:ta: ipiki make ipika: wekiwanda: make peteleekeme. Noama: mo hande Koda:ma: leeke pi telia pieke handaa Koda:ma: mo hone tulaasemeke hala:la: tikitiki piki hauta: Noa pa:ta: haleekepate paa pa haemeke mandane wanda:hali paeyaota: ota: hoeyaeyekeme.

Eipoloha:ma:

⁸ Eipoloha:ma: ipika: hone tulaeyeke ekima: Koda:na: kakena: homa mo hande kuluekee laa pi la: wieke kenke pa:ta: peekeme. Ipika: teke da mina:pa:lao mo ipiki mateke kenke pa:ta: peekeme. ⁹ Koto la: wieke kenkena: da ma:nda: hali leke hata: kone Koda: pa:ta: hone tulaao hao hayekeme. Ipikita: palai da pa:ta: hayekeme. Koda:ma: Eipoloha:ma: pa:ta: la: wieke tupa: kone mo Aisa:ke Dieikope yaapo pa:ta: make leeke opua miniki hata: pa palai da pa:ta: kone hao haepkekeme.

¹⁰ Pa ekipeke. Eipoloha:ma: mo Koda:ma: hone pambao wia a:ela: daonita: handeteke hayekeme. Koto daonita: mo kukutu pea:peke na yeke pa hao halo pa:la: ka:ta: manda a:ela:me.

¹¹ Eipoloha:ma:ta: koke yaalo weki mendia:peke nate paeyeke yekepate kone ipika: hone tulao hayeke ekima: weki mendia:peke yekeme. Seta make weki kenohali wanda: hayekeme. Eipoloha:ma:na: honema:ta: mo hande Koda:ma: la: wieke pita: ota: na tunkulieke laa hone bao hayekeme. ¹² Ipikita: ota: teke siki pa:ta: homa:peke

yekepate koto homa:peke somesiki pa:ta: yama: kone opeeke wanda:halita: pa oli yana: hombulanka: hala: tupa: o ikali houna: ka:ka:la: ula: tupa: haemekeme.

¹³ Do aloma: titina: haeme haliwekina: Seta peaata: iki paeyao hone tulaa paleke homemekeme. Ikana:ma: mo hande Koda:na: la: wieke ekimanu na mimikipate pa papate yolo peeke handaa pa ika: lekema: homeke handaata: mokoto ya:la:pate pila:mee laa ta:na:ma: homeke homemekeme. Do kenkena: koto tapakema: alota: Nika: da teke do dia: ya:la:pate nikita: pa ta:ka:li haloma:me laa peneme yao lemekeme. ¹⁴ Wanda:hali manuma: kutupiki pi lemeka:na:ta: kota: nikana:ma: hone witolota: Ikana:ma: ika: hao hapeke yu weitelememe hone ulumekee. ¹⁵ Ikana:ma: mo hande mina:pa:laeme kenke pa:ta: hone pa na umoneao haemekeme. Hone pa umoneao haemeka:na: yoluta: kota: ikita: pa ana:na: la:ka:la polo pimime. ¹⁶ Kotoeki na pikita: do kenke ota: lombei piki kenke ma:nda: hepeni nane ula:eki pa:ta: puawee hone wimikime. Koto ekima:ta: ikana:ma: Koda: pa:ta: Nika: Koda:o laa la:na:yeketa: ipikana:ma: yaala:ma: na homeekeme. Pa ekipeke. Koda: ipikana:ma: ika: pua hapa:peke daoni ma:nda: tikitiki yao wiaeyekeme.

¹⁷ Koda:ma: Eipoloha:ma: makea handeeke dina:ta: Eipoloha:ma:ma: hone tulaaso hata: ipika: eiyeeke Aisa:ke lia haluekema: peekeme. Koda:ma: ipiki pa:ta: weki wandiki wopu kuluekee laa pi la: wieke pi miniki hayekepate kone Eipoloha:ma: ipika: weki siki homeke kone Koda: pa:ta: lia haluekema: tikitiki yaeyekeme. ¹⁸ Koda:ma: amba: Eipoloha:ma: pa:ta: pi la: witalo alota: Naka: weki Aisa:ke pa:ta: yama:ta: wekiwandiki wopu sa:mba:lawalueke leekeme. ¹⁹ Kutupa Eipoloha:ma: ipika: honema:ta: Aisa:ke lua:ka:na:ta: kota: Koda:ma: paa mea tiaapeke ya:la:me hone wiekeme. Kutu pieke ekima:ta:

ipika: amba: homeeke weki paa handa: miki nono piekeme.

Aisa:ke Dieikope make Diosepe

²⁰ Aisa:kema: ipika: hone tulao hayeke ekima:ta: ipika: weki Dieikope Iso yaapo ipiliki pa:ta: wetepe epolo pia: la: wita:la: epeaasa: pimanu la haleekeme. ²¹ Dieikopema: ipika: hone tulao hayeke ekima:ta: ipika: homa:peke nate teke pa:ta: haena: mo Diosepena: weki yaapo homeke homeke lo wamo pita:la: hau piekeme. Kutu puluekema:ta: ipikana:ma: tumapu pita: tiao hata: Koda:na: biki mea a:meiyaaso yeni piekeme. ²² Diosepema: ipika: hone tulao hayeke ekima:ta: ipika: homa:peke nate teke pa:ta: yeke mo Isulai tapakema: Idiepi kenke mina:pa:lao polo pimiki ekina: pi la: witolo hata: alota: ipika: wonku piki loke pa:ta: pea:peke hauna: pimanu make la haleekeme.

Mosesi

²³ Mosesina: inkiki ateke yaapoma: make ipilika: hone tulao haepeke ekima:ta: ipilika: weki Mosesi mendipiki hoki naneta: sumba: tepo tukiki pa:ta: mondu panka: wipikime. Ipikita: ota: epeke weki seliapo yeke handaata: mo kini halina: pi wieke ekina: paala:ma: na homepekeme.

²⁴ Mosesima: make hone tulao hayeke ekima: ipiki weki hali hata: alota: Ita: mo kini halina: wanekena: weki dia:me leekeme. ²⁵ Ipikana:ma: mo hoke haumanu puluekema: hosikima: ta:na:ma: homa pea:peke yeekeme. Pate kutu piteme tupa:ta: mo Koda:na: wanda:hali ameḷe hata: ka:nda: muluekema: maḷeke liekeme. ²⁶ Ipika: honema:ta: Ima: mo Ketiso bikina: yaala:ma: homoa:ka:na:ta: kota: koto hauma:ta: mo Idiepi nane ula: mani make koloma: wepiki alemanu paeya tapao ota: lombei pa:la:me hone

wiekeme. Kutu pieke ekita: ipikana:ma: mo wetepe mulu pieke epeke yenkina: hone u hayekeme.

²⁷ Mosesima: ipika: hone tulao hayeke ekima:ta: mo kini halina: mineke pankekeeki pa:ta: paala:ma: na homeke Idiepi kenke mina:pa:layekeme. Ipikana:ma: mo handa:peke na yeke Koda: handeke nono pea pa hone ma:nda: na wiki daola hayekeme. ²⁸ Ipika: hone tulao hayeke ekima: mo hande Lombe Pu Pa Yapena: sipisipi ma:na: lita:la: hau kini piekeme. Kutupa mo homaasa: enisoloma: mo Isulai wanda:halina: mupeke wekitonu liaama:na: lombei pina:yeke mo sipisipina: wema: ika: da pota: kake ti nina: kitaape laa leekeme.

Isulai wanda:halimanu

²⁹ Mo Isulai wanda:hali ika: hone tulaemeke ekima:ta: mo hande Wepiki Dawala Ikali ana:na: yuma pemekeme. Pate mo Idiepi haliwekima:ta: make ikana:ma: yumimiki tupa: yumulua: patema: pu hao mo hande ikalima: iki paeyao kili miekeme.

³⁰ Mo hande Isulai wanda:halima: nate watake hata: mo hande Dietiko daoni hopa:liao sama: pimikime. Kutu pitolo hata: ika: hone tulaemeke ekima: mo hande hopa:liao pieke daonina: toopi pape tieke londa:laeyekeme. ³¹ Mo Isulai wanda:halima: tapaeeyeke kika ikiki hali yaapo tamba: mieke hali yolo hayeke wanda: Leiha:pema: mo hande Koda: pa:ta: homu na piki wanda:hali ameḷe na homeke ipika: hone tulaeyeke ekima: deteekeme.

³² Mo mandane ekimanu ma:nda:manu la kionope. Dia:me. Mandane haliweki Kidioni Ba:teke Sa:misoni Diepita Deipidi Samuele amedama: pimikieki make mandane potopede haliwekima: pimikieki make wopu moka:lalo polopate nate leke dia:ya:leke wopu na moka:lalueke. ³³ Ikana:ma: hone tulaaso hata: a:nda:

pea mandane kenkemanu bepelayekeme. Ikana:ma: tiki tiki hau pitolo hata: Koda:ma: kulueke laa la: wieke ekimanu miekeme. Kutupa mo laeono manuna: kake a:mbaemekeme. ³⁴ Mo uleke tieke hake ti tiekemanu honiaemekeme. Mo bainasima: lia:pekeeki make wendimikime. Ikita: detepiki some hombo yekepate honkopu haemekeme. Kutupa mo a:nda:na:ta: ikana:ma: honkopu tieke wopu hao mo hande kenke ma:nda: tapakena: ame tonu bepolaemekeme. ³⁵ Mandane wanda:wekima: make hone tulaemeke handaa ika: tapake homemeke wanda:hali Koda:ma: mea tiao ika: ame_{le} haena: leekeme. Mo a:nda: tunkiliki haliwekima: mea tanda halaa homaena: leeke haliwekima:ta: mo ika: ka:la:pa: tapao haena: leeke ekita: kiaemekeme. Kutu pimiki ekina: teketa: Koda:ma: iki epeke da:taa haena: lena: yeke pimikime.

³⁶ Iki mandane tapaketa: mandane wanda:halima: hoke tupa: kitata pu make dopitama: yombu pimikime. Mandane wanda:halita: kiki anke tonkao dipula mea pua:tiki pimikime. ³⁷ Kutupa mandane tapaketa: toopima: lia:tiki pu make mandane tapaketa: soma: tukikina: tunkula: alu pea:tiki pu make mandane tapaketa: bainasima: lia:tiki pu pimikime. Ikita: nate hali haemeke ekima: sipisipi o nanikosi yonkeleke daumanu yama pominolo haena: ma:nda:ma: ka:nda:ma: homa tiatiki pieke handaa pindipa pomua:tiki pimikime. ³⁸ Do kenkena: hoke wanda:halima: mo koto epeke wanda:halita: iki taapuna: hapeketa: ota: ana: na pieke yekeme. Ikita: a:nda:ma: tulu limiki wanda:hali hata: hapiki kenke pa:ta: make pote tea: pa:ta:manu make puaata: ika: da manuta: toopi ka:ka:na: pa:ta: hao haemekeme.

³⁹ Mo wanda:halima:ta: ika: Koda: pa:ta: hone tulaaso hata: pimikieki manuma:ta: ota: kende wiki biki mele-

meme. Koto pelemepate Koda:ma: kuluekee laa la: wieke ekita: ikana:ma: ai na mimikime. ⁴⁰ Koda:ma: niki pa:ta: make epeke hau ma:nda: pealuekema: hone pambao wiekeme. Koto pambao wieke honeta: Koda:ma: iki homeke dia: yekepate pa niki tonka:na: mandake epeaalueke laa hone piekeme.

12

Yesu handa paleke pomana:e

¹ Mo hande amba: haeme wanda:halita: ameta: niki hopa:liao koa leke haleme ekima:ta: ika: hone tulaeme-keeki niminaa tiaasememe. Kutu peleke handaata: do ame haloma: wanda:hali nikita: pa eki pumana:pe. Do haumanu pumana:e. Mo niki miniki hata: meimej li-aasa: alemanu paeyao make pa mo tala: pelia hasa: hoke haumanu paeyao londa:la: mipi bao pomana:e. Kutaata: mo Koda:ma: peomono yeke telipala: aiya: pula: hauna:ta: nika: puki hana: noka:pa hao hamana:e. ² Kutu puluekema:ta: kota: Yesuta: nika: hone tulaasa: ekina: kini pu mea pua ana: lawalo pa:la: teke hali hala: ekina: ipiki homeke handa: paleke pomana:e. Ipikana:ma: mo hande a:ka:tei wape piki ti yeke handaata: pa pina: na kiaeyekeme. Dia:me. Ipika: pua mulu pieke ta:na:ma: homa:la: hau tieke handeeke ekima: mo hande a:ka:tei wape piki tina: homa:peke ekina: yaala: mea:peke ekina:ta: hone ma:nda: na wiekeme. Kutaa ameta: ipikana:ma: Koda:na: pila: ale tieke popeke nanema: tilao pila:me.

³ Ipikana:ma: a:pa mieke ka:nda: tiekemanu hone umana:e. Mo hoke hau pu haemeke wanda:halima: ipiki pa:ta: honditi pimikieki manuta: pa hone yonka:latiki piekeme. Koto piekeeki hone witolo hata: soka:la:ma: homo pututuma: na homo hapa:peke. Pa ekipeke. ⁴ Mo hoke hau ameje a:nda:ta: pelemepate mo a:nda: pelemeeki

peneme yaena:ta: ika: lokena: we a:nda: na yapa:la:me.
⁵ Ikita: Koda:ma: ipika: wekiwandiki hamena: laata: do
 hone u tiaasa: pimanu la ku hala: ekita: na niminake
 yonka:lalemepe. Ipikana:ma: dupa la:la:me.

Ya wekio. Mo Tekehalima: neke tikitiki yaena: pita:la:
 ekita: hone wopu wia:peke. Kutupa ipikana:ma:
 neke hando lea:ka:na:ta: kota: kima: na homa:peke.

⁶ Pa ekipeke. Mo Tekehalima: ipika: pukima: homa:la:
 wanda:hali paeyao tikitiki yao haena: la:la:me.
 Kutupa mandane wanda:hali ipika: wekiwandiki
 haena: laata: ka:nda: homa: tiatiki pu hala:me
 ala:me.

⁷ Ka:nda:ma: homa:la: ekimanu iki pa:ta: epea:ka:na:ta:
 do ka:nda:ta: mo atekema: ipika: weki epeaasa: ka:nda:e
 laa puki hana: noka:pa:pa:peke. Mo ika: mineleme
 ka:nda:ma:ta: Koda:ma: iki ipika: wekiwandiki hamena:
 la:la:eki peneme yaasa:me. Amba:ta: apa: amedama:
 yombu tikitiki na yaeyeke wekita: ma:nda: hayeke yekea.

⁸ Ikita: ika: Apa: Koda:ma: mana: laa tikitiki yao hamena:
 la:la: wekiwandiki na haemeka:na:ta: kota: ikita: ota:
 halina: wekiwandiki dia:me. Ikita: pake wekiwandiki
 haleme ekita: peneme ya:la:me.

⁹ Nika: kenke apa:
 amedama: niki epeaaluekema: yombua:tiki pimikita:
 tanda naa kone ika: kakena: homa:tiki pu haoma:me. Mo
 nika: kenke apa: pa:ta:manu kutu pumeke handaata: kota:
 mo nika: temoko handeteke hala: Apa: pa:ta:ta: homu
 pea hata: ipika: da:ta:la:eki miniki hamana: pea:peke
 alee.

¹⁰ Nika: kenke apa: amedama: bapi wopuna: niki
 panisi na peatiki pimipate pa ika: hone pieke tupa: peatiki
 pimikime. Kutu pimikipate Koda:ma:ta: niki epeomono
 yeke niki homeke hone witolo hata: panisi peatiki pu
 hala:me. Koto ekina: teketa: nikana:ma: ipika: yako piki
 hau tieke putupa mea halumeke. ¹¹ Yombita:la: hauma:ta:

niki ta:na: na pealo pa:la:pate kota: koto pita:la: hauma:
tikitiki yaeya: wanda:hali ikita: wetepena: mo tikitiki piki
hauna: homu pea puki lopao hasa: kilikimanu milimikie.

Mana: pi pita: kinki pita:la: pi yaapo

¹² Ika: lupa wiki kikimanu mea a:meiyao tindipa liao
make ika: putuputu liki anke yaapo make tindipao daola
hapa:peke. ¹³ Kutu pimika:na:ta: kota: mo ika: dola:pake
peleme anketa: ota: hoena: dia: ya:la:pate epena:ta: mo
tikitiki piki pota: manuna: pu hapa:peke.

¹⁴ Wanda:hali paeyao ameḷe a:nda: pelia haluekema:
taapo hapa:peke. Kutaata: ika: halo pelemeeki tonka:na:
yako peao haluekema: taapo hapa:peke. Pa ekipeke. Koto
hau na piki wanda:hali homeke a:nda:ma:ta: mo Tekehali
ota: na handilimikie. ¹⁵ Koda:na: a:ta:ma: homa tamba:
mina:la: hau pa:ta: hoki walaapa:na:ma: wopu handeteke
hapa:peke. Iki homeke ma:nda:ma: ipika: puki pa:ta:
ka:ta:pa wilie titi peaasa: ale ma:nda: pa opa daeyaena:
alo hata: iki paeyao hoeyaapa:na:ma: wopu handa: paleke
hapa:peke. ¹⁶ Iki homeke ma:nda:ma: yola:la: hau pilim-
ina:ma: wopu handeteke hapa:peke. Amba: Isoma: mo
hande hoto homeke napeke ne hambolo hata: ipika: mu-
peke wekima: mia:peke anke teketa: Koda:na: hau pa:ta:
hone na witolo hata: ma:nda: pa:ta: pa haleeke hau leke na
pia:pa:peke. ¹⁷ Isoma: pieke ekita: hone wilimime. Ipika:
apana: epeaasa: la: wita:la: ekita: wetepena: muluekema:
peekepate na miekeme. Mo epeaasa: hau kina:e hone
witolo ipika: apa: pa:ta: pua e alo alo hata: honke leekepate
atekena: hone topo pina: pia:peke hau ma:nda: na handa:
wiekeme.

¹⁸ Ikita: mo hande Isulai wanda:halima: ota: wataapeke
yeke Sainai pote pa:ta: opolo epemeke tupa: na opolo
epelememe. Koto Sainai pote pa:ta: ti uleke tieke make
timba: make timba: ki tieke make po tilipu tieke make

¹⁹ bu kanake lita:la:eki make pi hoḷa:make tieke make koto hau paeyao pa:la: pote pa:ta:ta: iki na opolo epelememe. ²⁰ Isulai wanda:halima: mo hande pi hoḷa:make leekeeki opuata: yaapo peao paa na opuomonoe laa honke lemekeme. Koto paa na opuomonoe laa honke leeke hauna: teketa: mo hande pi hoḷa:makema: alo hata: alota: iki make ika: puneleme alemanu ma:nda:ma: make mo pote wataemeka:na:ta: toopima: lu homaena:e laa la: wieke ekina: paala:ma: homolo hata: lemekeme. ²¹ Mo potena: ta:ta: piki paala: tieke piki haumanu piekeeki Mosesima: handolo hata: alota: I paala: pitolo hata: pututu tieke pa:la:me leekeme.

²² Ikita: koto paala: piki pote pa:ta: na opolo epelemekepe pa mo Saioni pote pa:ta: mo deto hala: Koda:na: da teke nane opolo epelememe. Koto data: hepeni hala: Diutuseleme dae. Koto pa:ta:ta: mo enisolo daoseni eleke eleke tonu ameḷe ta:na:ma: homa mombolo halememe. ²³ Ikita: Koda:na: mo hepeni nane biki wape pa ula: titina: haemeke wanda:halina: momba:la:la: eki pa:ta: make mo wanda:hali paeyaona: pi yokaalu pulu pa:la: Koda: pa:ta: make mo amba: titina: haemeke tikitiki piki wanda:hali epeaeyeke temokomanu pa:ta: make opolo epelememe. ²⁴ Kutaa make ikita: mo panake pi la: ula: ekina: ka:pa hali Yesu pa:ta: make ipika: tunkula: pa pa pu lopeeke wema:ta: mo hande Eipolona: we ota: lombei piki la: wita:la: we pa:ta: make opolo epelememe.

²⁵ Mo iki pa:ta: pi ala: somena: pita: na kiaake yopusiki hata: opua:pa:peke. Mo hande Koda:ma: la:niaeyeke pi-manu la:mea halao haemekeeki na opimiki wanda:halita: Koda:na: hoeyaasa:eki na wendimikime. Ikana:ma: na wendimiki yeke handaata: nikana:ma: oli hepeni nanema: pi la kita:la: hali hoki walaa kiaoma:ka:na:ta: kota: niki make ota: na wondulumeke. ²⁶ Amba: koto hande

toma:na:ta: ipika: pi ho_la:makema: do kenke la:ma: la:ma: peayekepate paa ameta: ipikana:ma: pi la: witolo alota: Ima: hoto homeke ma:nda: make do kenke paa la:wa: peaoa:ka:na:ta: kota: oli hepeni make la:wa: pealueke la:la:me. ²⁷ Koto hoto homeke ma:nda: make laa la: ula:eki pitolota: kota: mo la:wa: pea:peke na ya:la: alemanu homeketa: pa u pelia haena:ta: pa mo wepia wina: la:la: alemanu paeyaota: la:wa: la:wa: peao hoelo baalo pa:la: ekina: peneme yaasa: pi la:la:me.

²⁸ Koto pa:la:pate nikana:ma: mo la:wa: la:wa: peapeke na yolo pa:la: kilu tombuao hala:eki moloma:me. Koto poloma: ekina:ta: Koda:ma: ta:na:ma: homena: nikana:ma: ipika: biki mea a:meiyaaso hata: keiyae pi lomana:e.

²⁹ Nika: Koda:ta: ota: hoeyaasa: ti tala:eki ya:leke handaa ipiki pa:ta: paala:ma: homa panda: pea hata: ipika: biki mea a:meiyao hamana:e.

13

Koda:ma: ta:na:ma: homena: pea:peke ya:la:eki

¹ Ketiso tapakema: ika: Ketiso yankeke tonu ame_le pukima: homa: alualu pu hapa:peke. ² Hande leke mineke na handeke wanda:hali kone ika: da pa:ta: epena: ala: hauta: hone na yonka:lapa:peke. Kutu pitolo haena:ta: pa mandane wanda:halima: enisolo halie hone na wiki handa: mea pitao tapaeyekeme.

³ Mo dipula haena: la:la: wanda:halina: ka:nda:ta: nika:eki kone hone witolo hata: iki hone na yonka:lapa:peke. Koto tupa: kone mo mandane tanda no haleme wanda:hali make hone na yonka:lapa:peke.

⁴ Wanda: hapua mina:la: hauta: ota: a:pa:la: hauma: pa:la:ma: hone wopu wia handeteke hapa:peke. Tooli haepaka:na:ta: kota: ipilika: loke homeke hone ualu pea hapa:peke. Mo suseke haasa: hau pu make tooli hoeyaaso

pake nala: hau pu haleme wanda:halita: Koda:ma: pi yokaalu pilieke.

⁵ Mani pa:ta: pukima: homa:la: hauma: ika: puki na handeteke haena: lapa:peke. Koto hau na pikita: pa mo ika: wia halemeeki manuta: ana: pa:la:me hone wia:pa:peke. Kutu pulu poloma: ekina: Koda:ma: alota:

Ima: iki hoki na walo make ota: na mina:pa:lalueke la:la:me.

⁶ Koto ekina: nikana:ma: aela: baaso hata: dupa lomana:e Mo Tekehalita: I tamba: mina:la: hali haleke handaa Ima:ta: paala:ma: na homulueke. Hali ma:nda:ma: Ita: ekipa hoeyaapeke yelia:pe aloma:me.

⁷ Amba: mo iki pa:ta: Koda:na: pi walao haeme siosi you haliweki hone na yonka:lapa:peke. Ika: pu haeme haumanu make hone na yonka:lake niminatiki pitolo hata: ika: hone tulaeme hau honda: mea pu hapa:peke.

⁸ Yesu Ketisota: amba: make ame make belia make hoto paeyao tapao topo na piki pa homeke hau kone pa:la:me.

⁹ Amba: na opimi pa ta:ta: ta:ta: piki pi walimieki manuma: mo ika: epeke pota:na: pulimieki na yola: mea pa:na: lapa:peke. Koda:na: a:ta:ma: homa tamba: mina:la:eki homekema: ika: puki hana: noka:paena: lemeka:na:ta: a:pa:la:pate paa mo ne na nape laa pi ula: hau manuma: dia:me. Koto hau tolu haleme wanda:halita: mo hauma: iki na tamba: mu hala:me.

¹⁰ Mo Diu wanda:halina: palai da pa:ta: e poko haleme haliwekita: nika: oloda pa:ta: ula: ne manuta: napeke na ya:la:me. ¹¹ Ika: Yeni Peao Hala: You Halima: wanda:halina: hoke hau a:mbaena: mo hoteke we mea mo Ota: Yako Piki Da Panda: pa:ta: mea pua halo haemekeme. Pate mo hoteke mindiki manuta: mo ika: da hama: nane tokulu haena: yanka: baemekeme. ¹² Koto tupa: kone Yesu make ipika: wema: mo wanda:halina: hoke haumanu paeyaaluekema: mo pape tikene homeekeme. ¹³ Niki

make mandake tupa: kone mo tikene pua mo ipikana:ma: mieke yaala: apa:tao mumana:e. ¹⁴ Pa ekipeke do kenkena:ta: nika: ota: pa hao hapeke ya:la: daoni ma:nda: dia: ya:leke handaa mo wetepe opolo epolo pa:la: daoni weitoloma:me. ¹⁵ Nikana:ma: Koda:na: biki yeiya: laasoma: ekita: nika: ipiki pa:ta: pa hameke hala:la: ale tupa: Yesu pa:ta: yama: halo hamana:e. Mo Tekehalina: biki peneme yao laasa: ekita: kota: nika: kakena: kiliki ipiki pa:ta: pa hameke haloloma:me. ¹⁶ Epeke hau pualu pu make tamba: mualu pu pita:la: hau yaapota: hone na yonka:lapa:peke. Pa ekipeke. Do hau yaapoma:ta: Koda: ta:na:ma: homaena: pa hameke hala:la: haue.

¹⁷ Mo ika: siosi you haliweki pa:ta: homu pea hata: ika: kakena: homo hapa:peke. Ikana:ma: ika: siosi wanda:hali tukiki pa:ta: e poka:la:eki paeyao Koda:ma: handena: ipiki pa:ta: peneme yao waluekema:ta: timba: nate yaapona: u na peliki hata: mo siosi wanda:hali ika: temokomanu wopu handeteke hao halememe. Ika: kakena: homa telia pu haemeka:na:ta: kota: ta:na: lulu hata: ika: e epeke tupa: pokolo pelemepate pa ikana:ma: ika: kakena: na homemeka:na:ta: kota: ika: e poka:la:eki ka:nda: pealieke. Ikana:ma: ka:nda:ma: homemeka:na:ta: kota: koto ka:nda: peaasa: ekima: mo siosi wanda:hali iki na tamba: milieke. ¹⁸ Koda:ma: niki tamba: mina: yeni na mina:pa:lake wopu peao hapa:peke. Nikana:ma: hoto paeyao ota: tikitiki piki hau puluekema: taapo haloma:me. Koto ekina: nika: hone teketa: Koda:na: leke popelekena: ota: tikitiki pa:la:me hone witoloma:me. ¹⁹ Koda:ma: iki pa:ta: I pa ai tapaena: ikana:ma: yeni peamena: yeke Ima: meme pitolo hata: iki honke alome.

²⁰⁻²¹ Mo sipisipi ma:na: handeteke hala: hali tieke Yesu mo lapa: pa:ta: mea tiaeya: Koda:ma: kone mo na paelo pa:la: la: wieke we pa:ta: yama: ikana:ma: ipika: hone pa:la:

e epeke tupa: pokawamena: yeke epeao wina:e alome. Kutupa make mo puki lopawaasa: Koda:ma: Yesu Ketiso pa:ta: yama: niki tukiki pa:ta: ipiki ta:na:ma: homa: tialo poloma:eki pina: lomana:e alome. Ketisona: bikima: na paelo pa:la: yeiya: laasa:eki tieke mina:e. Kutu pina:e.

²² Ya kame tonuo. Ima: ika: hone u tialuekema: wape polo pimanu yopu opua:pa:peke laa honke alome. Pa ekipeke. Do Ima: wape polo ekita: ota: hokulu na wape polome. ²³Hande nika: kame Timodi mo dipula pita opulu bao hala:eki ikana:ma: opuemena: do la kitolo handa:pe. Do I halo pa:ta: ai opolo epea:ka:na:ta: kota: iki handolo ipulu mandake ipulupekee.

²⁴ Nika: a:taloe pi manuta: ika: you haliweki paeyao pa:ta: make mo Koda:na: wanda:hali paeyao pa:ta: make la halawapa:peke. Do Ideli haleme Ketiso yankeke tonuma: ika: a:talo pi iki pa:ta: tapaasememe.

²⁵ Koda:na: a:ta:ma: homa tamba: mina:la:eki iki amele hao haena:e.

Sembeleke
The New Testament and Genesis in the Sembeleke Language of
Papua New Guinea
Buk Stat na Nupela Testamen long tokples Sembeleke long
Niugini

Copyright © 1991 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Sembeleke

Translation by: Ken Macnaughtan

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

    You include the above copyright and source information.

    You do not sell this work for a profit.

    You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-10-15

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 19 Oct 2021 from source files dated 17 Oct 2021

554aa30a-6453-5c3b-a9c6-7635bc987776